Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг машҳур маккажўхорикор ўртоқ Раҳматали Қамбаров бошлиқ бригадаси аъзолари бу йил катта ютуқларга эришмоқдалар. Шу кунларда бригадада маккажўхори ўрими қизғин тус олиб кетди. Пайкалда ишлаётган икки комбайн бир дақиқа ҳам тиним билмайди. Юз гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 2 минг центнердан силосбоп кўкпоя ҳосили олишга бел боғлаган бригада аъзолари яқин кунлар ичида ўз сўзларининг устидан чиқадилар. Суратда: бригада даласида маккажўхорини ўриб олиш пайти.

А. Абалян фотоси.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

# ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 156 (2189). | 8 август, чоршанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

*КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА*

## ЯККА ТАРТИБДА ВА КООПЕРАТИВ УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Якка тартибда ва кооператив уй-жой қурилиши тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарорда яқин йиллар ичида шаҳарларда ва шаҳар типидаги посёлкаларда якка тартибдаги бир квартирали уйлар қуришдан аҳолининг маблағларини жалб қилган ҳолда ҳар жиҳатдан қулай кооператив уй-жойлар қуришга аста-секин ўтиш кўзда тутилади.

Иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига ва Министрлар Советларига, ўлка, область ва шаҳар партия комитетларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетларига, халқ хўжалиги кенгашларига СССР министрликлари ва бошқармаларига шаҳарларда ва шаҳар типидаги посёлкаларда уй-жой қуриш кооперацияларини ривожлантириш учун зарур чоралар кўриш таклиф этилди.

Уй-жой қуриш кооперативларини биринчи навбатда иттифоқчи ва автоном республикаларнинг пойтахтларида, ўлка ва областларнинг марказларида ҳамда зарур қурилиш ташкилотлари ва қурилишнинг ишлаб чиқариш базаси бўлган бошқа шаҳарларда ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Уй-жой қуриш кооперативлари меҳнаткашлар депутатлари Советлари ижроия комитетларининг уй-жой бошқармалари (бўлимлари), ёки коммунал хўжалик бошқармалари (бўлимлари) ҳузурида, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар ҳузурида ташкил этилиши мумкин, деб белгилаб қўйилди.

Уй-жой қуриш кооперативлари уй-жой биноларини мавжуд типовой проектлар асосида ҳамда давлат капитал маблағлари ҳисобига қурилаётган уйларнинг қурилиши учун белгиланган муддатларда амалга оширилиши, ана шу уйларни қуришнинг сметадаги баҳоси давлат уй-жой қурилиши учун белгиланган баҳолар, нормалар ва тартиблар асосида белгиланиши керак. Уй-жой қуриш кооперативларининг аъзолари сметада кўрсатилган баҳога қараб уй қурилишига пул маблағлари топширадилар. Мавжуд уй-жой қуриш кооперативларидан қарор чиққунча бюджет даромадига тушган ҳамда бинокорлик материалларининг улгуржи ва чакана нархлари ўртасидаги тафовутни ташкил қилувчи сумма қайтиб берилмайди. Савдо, умумий овқатланиш корхоналари ва бошқа корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар уй-жой қуриш кооперативларининг уйларига фақат ана шу кооперативларнинг розилиги билан жойлашиши мумкин. Кооперативлар уй баҳосининг камида 40 проценти миқдорида ўз маблағларини банкка топширганларидан кейин ва кооперативга давлат кредити берилгандан кейингина уй-жой қуриш кооперативи уйларни қуришга киришиши мумкин.

СССР Қурилиш банкига уй-жой қуриш кооперативларига уй-жойлар қуриш учун қурилиш сметасидаги баҳонинг 60 процентигача миқдорда ҳар йили тенг ҳиссада тўлаш шарти билан 10—15 йил муддатга кредит бериш таклиф этилди.

СССР Госпланига ва иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига йиллик планларда уй-жой қуриш кооперативлари амалга оширадиган уйлар қурилиши учун давлат уй-жой қурилиши соҳасида белгиланган нормалар ва баҳолар асосида материаллар ва ускуналар ажратишни кўзда тутиш топширилди.

СССР Госплани, иттифоқчи ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, халқ хўжалиги кенгашлари, СССР министрликлари ва бошқармалари уй-жой қуриш кооперативларининг уйларини қуришни пудрат қурилиш-монтаж ишларининг давлат планларига киритишлари керак.

Автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, халқ хўжалиги кенгашлари, министрликлар ва бошқармалар ўзларига қарашли проект ташкилотларининг иш планларида уй-жой қуриш кооперативларининг маблағлари ҳисобига уй-жой қуриш кооперативлари қурадиган уйлар учун зарур техника ҳужжатларини тайёрлаб беришни кўзда тутишлари лозим.

Уй-жой қуриш кооперативларининг уйларини қуриш учун ер участкалари йўллар ва водопроводнинг магистрал тармоқлари, канализация ва электр таъминоти бўлган районлардан ажратилиши керак, деб белгилаб қўйилди.

Республикаларнинг Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, халқ хўжалиги кенгашлари, министрликлар ва бошқармаларга ремонт-қурилиш ташкилотларининг кучлари билан уй-жой қуриш кооперативларининг маблағлари ҳисобига кооператив уйларнинг капитал ва жорий ремонти юзасидан ишларни давлат уй-жой фондидаги уйларни ремонт қилиш учун белгиланган шартлар асосида бажаришни таъминлаш таклиф этилди.

Иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида якка тартибда уй қуриш учун ер участкалари ажратишни ҳамда ана шу шаҳарларда якка тартибда уй қурувчиларга кредит беришни тўхтатиб қўйиш зарур, деб топилди.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига республика бўйича белгиланган якка тартибдаги уй-жой қуриш юзасидан умумий топшириқни ўзгартирмаган ҳолда, бошқа шаҳарларда ва шаҳар типидаги посёлкаларда ҳам якка тартибда уй қурувчиларга кредит беришни тўхтатиш ва якка тартибда уй қуриш учун ер участкаси ажратиш масалаларини ҳал этиш ҳуқуқи берилди. Якка тартибда уй-жой қурилиши амалга ошириладиган шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкаларда ва қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган пунктларда ана шу қурилиш учун кредит беришнинг амалдаги тартиби сақланиб қолинади.

Иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳисобига, шунингдек республикаларга ажратиладиган бозор фондлари ҳисобига якка тартибдаги уй-жой қурилишини зарур материаллар билан таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш топширилди.

Республикалар Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар якка тартибда уй-жой қурилиши учун ер участкаларининг ўз вақтида ажратиб берилишини таъминлашлари ҳамда якка тартибда уй қурувчиларга КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1957 йил 31 июлдаги 931-сонли қарорига биноан, бинокорлик материаллари ва деталларини сотиб олишда ва ташиб келтиришда ёрдам кўрсатишлари зарур.

Якка тартибда уй қурувчиларга бинокорлик материаллари ва буюмлари СССР Министрлар Советининг 1951 йил 22 февралдаги 1996-сонли фармойишида кўзда тутилган тартибда корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар томонидан берилади. Уй қурувчилар транспорт хизматлари учун амалдаги тарифлар асосида ҳақ тўлайдилар.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига 1962 йил 1 августгача якка тартибда уй-жойлар қуриладиган районларни планлаштириш, қуриш ва обод қилиш тартиби ҳақидаги инструкцияни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, шунингдек ана шу районларни планлаштириш ва қуриш проектларининг ишлаб чиқилишини таъминлаш топширилди. Шаҳар ижроия комитетларига мазкур проектларни ишлаб чиқиш билан боғлиқ харажатлар қилишга рухсат этилди. Бу харажатлар шаҳарларнинг бош архитекторлари ва шаҳар коммунал хўжаликлари ҳузуридаги хўжалик ҳисобидаги группаларнинг ер участкаларини ажратиб бериш соҳасидаги ишлари учун ва бошқа хизматлар учун оладиган маблағлари ҳисобига қилинади.

## ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИНИНГ СТАТИСТИКА БЎЙИЧА ДОИМИЙ КОМИССИЯСИДА

1962 йил 3—4 августда Москвада Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши статистика бўйича доимий комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда кенгаш аъзолари бўлган мамлакатлар: Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси ,Руминия Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикасининг делегациялари иштирок этдилар.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг статистика бўйича доимий комиссияси ўз ишининг ташкилий масалаларини кўриб чиқди ва комиссиянинг 1962 йил иккинчи ярми учун иш планини тасдиқлади.

Комиссиянинг мажлиси якдиллик, дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик вазиятида ўтди.

## ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРАЙЛИК

Областимизда ғўза парваришининг бориши ҳақида

### МАЪЛУМОТ

| Районлар номи | Культивация (гектар ҳисобида) 25—31/VII | Культивация 1—5/VIII | Қўл билан ишлаш (гектар ҳисобида) 25—31/VII | Қўл билан ишлаш 1—5/VIII | Суғориш (гектар ҳисобида) 25—31/VII | Суғориш 1—5/VIII |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Оққўрғон | 4980 | 3434 | 3149 | 1818 | 3775 | 2635 |
| Бўка | 4066 | 4240 | 3114 | 2064 | 3765 | 2976 |
| Пискент | 2122 | 2996 | 2799 | 1329 | 3207 | 3254 |
| Ўрта Чирчиқ | 10714 | 3205 | 5430 | 1842 | 5540 | 2547 |
| **Чирчиқ бошқармаси бўйича** | **21882** | **13875** | **14492** | **7053** | **16287** | **11412** |
| Оҳангарон | 200 | 60 | 94 | 128 | 306 | 43 |
| Бўстонлиқ | 51 | 21 | — | 105 | 40 | 84 |
| Калинин | — | — | — | — | — | — |
| Оржоникидзе | 361 | 1425 | 1168 | 647 | 2590 | 1637 |
| **Тошкент бошқармаси бўйича** | **612** | **1506** | **1262** | **780** | **2936** | **1814** |
| Юқори Чирчиқ | 572 | 677 | 696 | 376 | 1993 | 920 |
| Қуйи Чирчиқ | 1207 | 699 | 1248 | 1478 | 1659 | 1548 |
| Чиноз | 3076 | 1786 | 1210 | 2500 | 2431 | 2326 |
| Янгийўл | 3393 | 2224 | 3639 | 1763 | 3961 | 3255 |
| **Янгийўл бошқармаси бўйича** | **8248** | **5336** | **6793** | **6117** | **10044** | **8049** |
| Гулистон | 3550 | 5254 | 2542 | 1753 | — | 8116 |
| Комсомол | 5750 | 6397 | — | 8542 | 4673 | 2315 |
| Сирдарё | 3995 | 1152 | 3024 | 1227 | 4490 | 5560 |
| **Сирдарё бошқармаси бўйича** | **13300** | **12803** | **5566** | **11552** | **9163** | **15991** |
| Бекобод | 3214 | 4099 | 4615 | 2152 | 7260 | 4207 |
| Янгиер | 5972 | 7717 | 4050 | 3439 | 8530 | 4647 |
| **Янгиер бошқармаси бўйича** | **9186** | **11816** | **8665** | **5591** | **15790** | **8854** |

* * *

**Кейинги беш кунликда Оржоникидзе районининг хўжаликлари ғўза парваришининг суръатини кескин жадаллаштириб юбордилар. Бу ерда илгариги беш кунликка нисбатан 1064 гектар кўп майдон культивация қилинди. Киров номли колхозининг ва бошқа хўжаликларнинг кўплаб механизаторлари ҳозирги долзарб кунларда суръатни сира бўшаштирмасликка ҳаракат қилмоқдалар. Улар сувдан кейин етилган майдонларни сира кичиктирмасдан сифатли культивация қилиш билан бир пайтда берилган топшириқни ҳам ортиғи билан бажараётирлар.**

**Янгиер, Бекобод, Гулистон районларидаги колхоз ва совхозларнинг далаларида хам культивация жадал суръатлар билан ўтказилмоқда. Шуни ҳам айтиш керакки, бу хўжаликларда ҳосилга-ҳосил қўшиш йўлида мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилаётгани йўқ. Кўпчилик хўжаликларда ўнлаб чопиқ тракторлари тўхтаб қолмоқда, механизаторлар ўз нормаларини бажаришмаяпти. Сирдарё районида, айниқса, оғир вазият вужудга келган. Бу ерда илгариги беш кунликка нисбатан ўтган беш кунликда 2843 гектар кам майдон культивация қилинган. Бу хол билан сира келишиб бўлмайди. Кўпчилик колхозларнинг раҳбарлари «Бу йил кўнгилдагидек меҳнат қилдик, ҳозиргача тўплаган ҳосилимиз мажбуриятни тўла қоплай олади» деган кайфиятга берилиб кўнгилларини тўқ қилиб юрибдилар. Тажрибадан маълумки, бундай кишилар ғалвир сувдан кўтарилганда ер чизиб қолишади. Райондаги кўпчилик колхозларда ғўза жуда суст. ривожланаяпти. Шундай экан, ишни бўшаштиришга сира ўрин йўқ.**

**Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Чиноз ва Янгийўл районларидаги хўжаликларда дала ишларининг бажарилиши талабга тўла жавоб бера олмайди. Бу районларда кўплаб чопиқ тракторлари бекор туриб қолмоқда.**

**Шу кунларда ҳамма хўжаликларда ёввойи ўтларга қарши курашни кучайтириб юбориш, барча карталарнинг тоза холда сақланилишига эришиш сира кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифадир. Лекин шундай хўжаликлар ҳам борки, уларда қалин ўт босган далалар бўлишига қарамасдан, экин парвариши деярлик тўхтатиб қўйилган. Бу камчилик, айниқса, Ўрта Чирчиқ районига хос. Районда илгариги беш кунликка нисбатан ўтган беш кунликда 3588 гектар кам майдондаги ғўзаларга ишлов берилган, холос. Киров номли совхоз ва айрим бошқа колхозларнинг кўпчилик далаларини ёввойи ўт босган, ғўзалар эса бор-йўғи икки-учтадан кўсак туккан.**

**Бекобод, Оққўрғон, Пискент, Бўка ва бошқа айрим районлардаги колхоз ва совхозларда ғўза қатор ораларини қўл билан чопиқ қилиш иши жуда сусайтириб юборилган.**

**Ҳарорат яхши бўлган ҳозирги пайтда ғўза кўпроқ сув талаб қилади. Сувчилар сувни режа билан тақсимлаб, суғоришни жуда пухта ўтказишлари лозим. Аммо ҳамма ерда ҳам суғориш кўнгилдагидек бормаётир. Бекобод ва Янгиер районларида ўтган беш кунликда илгариги беш кунликка нисбатан 3000 гектар кам майдонга сув қўйилган.**

**Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ишни шундай ташкил этишлари керакки, пахта теримигача қолган киска вақт ичида бор имкониятлардан тўла фойдаланилсин, ҳар бир туп ғўзада олинган мажбуриятни тўла қоплайоладиган ҳосил тўплайлик!**

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

### ЎРНИ БЎШАБ ҚОЛГАН ВА ЧАҚИРИБ ОЛИНГАН ДЕПУТАТЛАР ЎРНИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА ДЕПУТАТЛАР САЙЛОВИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми **қарор қилади:**

Тошкент область 101-Қуйи Чирчиқ сайлов округида ўрни бўшаб қолган депутат ўрнига, 83-Эски Тошкент ,102-Қизил Октябрь, 73-Қатортол сайлов округларида чақириб олинган депутатлар ўрнига Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатлар сайлаш 1962 йил 2 сентябрга тайинлансин.

**Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси**
**Е. НАСРИДДИНОВА.**

**Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари**
**Р. САХИБОЕВ.**

1962 йил 7 август,
Тошкент шаҳри.

## АФҒОНИСТОН ПОДШОСИ ҚРИМГА КЕЛДИ

СИМФЕРОПОЛЬ, 6 август. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг таклифига биноан, Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ жаноб олийлари бугун норасмий визит билан СССРга келди. Подшога шаҳзода Шоҳ Маҳмуд, Сардор Абдул Вали, ташқи ишлар министрлиги умумсиёсий департаментининг бошлиғи Нур Этемади, подшонинг маданият масалалари бўйича маслаҳатчиси профессор Ҳалилулла Ҳалилий, подшо саройи протокол бошқармасининг бошлиғи Муҳаммад Али ва бошқа кишилар ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Шу самолётнинг ўзида Афғонистоннинг СССРдаги элчиси Абдул Ҳаким Шахалами ҳам келди.

Азиз мехмонни аэродромда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, Украина ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари С. А. Ковпак, Украина ССР ташқи ишлар министри Л. Ф. Паламарчук, Қрим область ижроия комитетининг раиси В. Н. Дружинин ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Афғонистон подшоси ва унинг ҳамроҳлари дам олиш учун Симферополдан Қримнинг жанубий қирғоғига жўнаб кетдилар.

## ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

*Илғор тажриба минбари*

Ҳар бир деҳқоннинг ўзига яраша кўзлаган марраси, орзу-истаги бўлади. У бу йил ўз маррасига эришса, келгуси йили юксакроқ маррани кўзлаб иш тутади. Ҳа, ўз элига, ўз Ватанига дурустроқ фойда келтириш истагида бўлган ҳар бир ориятли деҳқон ана шундай қилади. Мен бу сўзларимни ўз деҳқонларимизнинг ҳаёт тажрибаларига асосланиб гапираётирман. Бизнинг бригадамиз аъзолари ҳаётида бирон йил йўққи, унда илгариги йиллардагига нисбатан юксакроқ маррани кўзлаб иш тутилмаган бўлса.

Ўтган йили ҳар гектар ердан 1960 центнердан силосбоп кўкпоя ҳосили ўриб олган эдик. Бу йил бошланиши биланоқ янги маррани — 2 минг центнерни кўзлаб ишга киришдик. Ниҳоятда сифатли қилиб тайёрланган ерларимизга 21 мартдан бошлаб уруғликни эка бошладик. 207 гектар еримизга жуда тез фурсат ичида маккажўхори экиб олдик. Ахир ўша баҳор кезларида бир кун эмас, ҳатто бир соат ҳам олтин билан баравар эди-да. Экиш пайтида отни роса камчилаганимиз бизга катта ютуқ ҳадя этди. 130 кун деганда силос учун экиан маккажўхоримиз ўримга келди. Шунда бригадамизнинг ҳар бир аъзоси халқ орасида айтиладиган «Баҳорнинг бир куни йилга татийди» деган иборанинг нақадар тўғри эканлигига катта ишонч ҳосил қилди.

Маккажўхорикорларимиз «Экиш-тикишни қисқа вақт ичида тугатдик, энди мазза қилиб юраверсак ҳам бўлади» деган кайфиятга тушишмади. Аксинча уруғликни иложи борича тезроқ ундириб олиш, экин парваришини қулай агротехника муддатларида сифатли ўтказиш тўғрисида қайғира бошлашди. Бу йил об-ҳаво шароитларининг бироз оғирроқ келиши бизни яна ҳам пухтароқ меҳнат қилишга ундади. Уруғлик 70x70 сантиметр схемаси билан квадрат-уялаб экилган майдонларимизга икки марта икки томонлама ишлов бердик. Механизаторимиз ўртоқ Константин Югай культивация чуқурлигини 10—12 сантиметрдан кам қилмади.

Ҳар бир ўсимлик озуқа талаб қилгани сингари маккажўхорига ҳам етарли миқдорда озуқа бериш керак. Биз ўсимликни икки марта озиқлантирдик. Биринчи марта маккажўхорида 5—6 тадан чинбарг пайдо бўлганда ҳар гектар ерга 150 килограммдан аммиакли селитра солдик. Орадан чамаси 15 кун ўтар-ўтмас иккинчи озиқлантиришни бошлаб юбордик. Бу сафар бир гектар ер ҳисобига 200 килограммдан дори солдик...

Сувчиларимиздан Отабой Нишонбоев, Ҳамро Нурматов ва Кир Бон Сен суғоришнинг «тили»ни биладиган деҳқонлардан. Улар экин парвариши давомида жўякларга олти марта сув тарашди. Суғоришда ҳам суғориш бор. Сув жўяклардан чумоли қадам билан ниҳоятда жилдиратиб оқизилсагина экиннинг жонига оро киради. Бизнинг сувчиларимиз ҳам олти марта суғориш давомида ана шундай иш тутишди.

Деҳқонларимизнинг 130 кун давомида кўрсатган жонбозликлари қувончли самаралар берди. Июль ойининг охирига келиб «дала малика»сининг бўйи 5,5 метрга етди. Унинг ҳар бир тупида иккитадан думбул сўта. Ҳамма хирмоннинг чўғини тезроқ билгиси келарди: «Бу йилги ишимиз қандоқ бўлдийкин, эл-юрт олдида берган ваъдамизга вафо қила ол армикинмиз?»...

Бу жумбоқ маккажўхоризоримизга комбайн тушган куни ечилди. Ҳамманинг юзида кулгу, дилида қувонч. Ахир деҳқон учун баракали хирмондан ҳам бўлак юксак қувонч бўлиши мумкинми?! Ҳар гектар еримиздан ўрта хисобда 2 минг центнердан силосбоп кўкпоя ҳосили ўриб олина бошланди. Ҳа, энди «бу йилги сўзимизнинг устидан ҳам чиқдик» деб рўй-рост айта оламиз. Ўрим-йиғим ишларини бошлаганимизга бугун роса бир ҳафта бўлди. Эрта-индин силос учун ажратилган 50 гектар еримизнинг ҳаммаси ўримдан чиқади. Ўшанда бизнинг бригадамиз ҳисобига 10 минг тонна силос бостирилган бўлади.

Қолган 157 гектар еримиздан камида 65 центнердан маккажўхори дони олишни мўлжаллаб турибмиз.

Любовь ЛИ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати.

—Тез, арзон ва сифатли бинолар қурайлик!

Чиланзор массивида кенг кўламда қурилиш-монтаж ишларини олиб бораётган 153-трестнинг биринчи бошқармаси бинокорлари шундай шиор остида баракали меҳнат қилишаяпти. Коллектив шу йилнинг ўтган ойлари ичида 2500 сўмлик қурилиш материалларини тежаб қолдилар. Суратда: бошқарманинг илғор қурувчиларидан А. Султонов, Ф. Қудратов, Г. Хабраҳмонова ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

# БИНОКОРЛАР КУНИ ШАРАФИГА

ОҲАНГАРОН, (ЎзТАГ). Оҳангарон цемент заводининг меҳнаткашлари июль ойида пландан ташқари етти юз тоннадан ортиқ цемент бердилар. Шу миқдордаги цементдан икки қаватли бир неча ўнлаб уй-жой қуриш учун талаб қилинадиган миқдорда йиғма темир-бетон тайёрлаш мумкин.

Кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш корхона коллективига ҳамиша яхши муваффақиятларга эришишга ёрдам беради.

Заводнинг энг яхши меҳнаткашларидан — экскаваторчилар бригадасининг бошлиғи Анатолий Рибин, айланма печь машинисти Абдукарим Абдураҳмонов ва бошқалар Ватанга муносиб совға тайёрламоқдалар: улар Бинокорлар кунигача пландан ташқари икки баравар кўпроқ цемент бермоқчилар.

# ФАБРИКА ЁРДАМГА МУҲТОЖ

***Республика Халқ хўжалиги кенгаши енгил саноат бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. ЛАРЧИК диққатига!***

**Ҳурматли редакция! Бизнинг зиммамизга турсунойчи-механизатор дугоналаримизни, комбинзон, турли касб эгаларини иш кийимлари ва қўлқоп билан таъминлашдек шарафли вазифа юклатилган. Лекин на чора, цехимиз 5 ойдан буён ассортимент уёқда турсин, ҳаттоки, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини ҳам бажаролмай келмоқда. Бунга сабаб биз, тикувчиларга имкониятимиз даражасида ишлаш учун етарли шароит яратиб берилмаётир. Аниқроғи, фабрика ва енгил саноат бошқармаси раҳбарлари хомашё билан ўз вақтида етарли таъмин этиш ҳақида бош қотиришмаётир. Шу сабабли ҳафтанинг 3 ёки 4 куни иш билан, қолган вақтимизни бекор ўтказишга мажбур бўлмоқдамиз. Турган гапки, бундай ҳолда планни бажариб бўлмайди.**

**Биз ҳамон ўз бурчимизни адо этолмай, ҳижолат тортаяпмиз. Шу сабабли бошқарма ҳамда фабрика раҳбарларидан бизнинг нормал ишлашимиз, давлат планларини бажариш учун зарур бўлган хомашё ва материаллар билан етарли миқдорда таъминлаш чораларини кўришни талаб қиламиз.**

**Тошкентдаги Фрунзе номли тикувчилик фабрикасининг 6-цех ишчилари: МИХАЙЛОВА, СИДОРОВА, СУЛТОНОВА, АШУРОВА, СОДИҚОВА, ҲАКИМЖОНОВА, ҲАКИМОВА ва бошқалар.**

Шамол бўлмаса дарахтнинг учи қимирламайди, деб бекиз айтишмаган. Цех ишчилари ёзган ана шу хат сабабли биз фабрика ва унинг 6-цехи иши билан танишиб чиқдик.

Цех коллективи ўзига билдирилган ишончни оқлай олмаётипти. Цехнинг 6 ойлиқ ишлаб чиқариш кўрсаткичларига назар ташлар экансиз, дарҳақиқат коллектив иш ўрнига қимматли вақтини бекорга ўтказаётганлигини билиб оласиз.

Цех шу йилнинг биринчи квартал планини 62,9, иккинчи квартал планини эса 87,2 процент бажарди, холос. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича квартал топшириқларининг бажарилиши шундай бўлгач, ассортимент ҳақида гапириб ўтиришнинг ҳожати ҳам бўлмаса керак.

Чунки цех биринчи кварталда 12600 дона комбинзон тайёрлаб механизаторларга етказиб бериши керак эди. Афсуски, бунинг учун зарур бўлган хомашё — 569 ҳамда 578 артикулли диагонал етарли бўлмаганлиги туфайли фақатгина 400 дона комбинзон тикилди. Июнь ойида эса топшириқда кўрсатилганидан 1100 дона кам комбинзон тикилди.

Цехда фақат комбинзонгина эмас, шу билан бирга фуфайка, иш халати, пахтали шим, бинокорлар учун қўлқоп ва шунга ўхшаш ўн хил маҳсулот ишлаб чиқарилиши керак эди. Лекин йил бошида бу буюмларни тайёрлаш маҳсулот ассортиментига қандай ширин орзулар билан киритилган бўлса, шундайлигича қоғозда қолиб келмоқда.

Цехда қарийб 200 кишига яқин тикувчи ишлайди. Ана шу тикувчилар зиммасига иккинчи кварталда 660 дона фуфайка, 7200 дона эркаклар пижамаси, 8250 дона бинокорлар қўлқопи, 6 ойда қарийб 1200 донадан ошиқроқ иш костюми ва 8000 дона иш халати тикиб бериш топширилган эди. Ҳолва деган билан оғиз чучимас деганларидек, кошки эди қуруқ топшириқ билан планни бажаришнинг иложи бўлса.

Цех коллективи иккинчи квартал давомида бор-йўғи 3909 дона иш халати ва 73 дона фуфайка тикиб берди, холос. Демак, бир иш кунида 200 киши фақат 52 донадан халат тиккан. 3 ой бадалида 73 дона фуфайка тикилганлиги ҳақида шуни айтиш керакки, олди ишчиларгагина бир енгини тикиб қолиш «насиб» бўлди, холос. Июнь ойида 3690 дона комбинзон тикиш учун 120 ишчи куни сарфланган.

— Фабрикамиз июнь ойидан бошлаб, — дейди корхона директори ўртоқ Нуруллаева, — республика халқ хўжалиги кенгашининг енгил саноат бошқармаси ихтиёрига ўтказилди. Бундан ишимиз юришиб кетар деб суюнган эдик. Аммо бу соҳада айтарлик ўзгаришлар бўлганича йўқ. Хомашё ва материал таъминоти ҳамон қониқарсиз аҳволда. Биз фабрикани хомашё билан етарли таъминлашни сўраб, бошқарма раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилдик. Лекин улар қуруқ ваъдадан нарига ўтишмаётир. Фабрика бир ойда 91 минг метр газлама ишлатиши керак. Июль ойида бунинг ярмисини ҳам олганимиз йўқ. Шу сабабли ҳам биз ойма-ойига планни бажараолмай қолаяпмиз.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, фабрика раҳбар кадрларининг қўнимсизлиги умумий ишнинг юксалишига салбий таъсир этаяпти. Масалан, фабрикада 5 ой мобайнида бош инженер беш марта, бош бухгалтер ҳам беш марта ўзгартирилган.

Халқ хўжалиги кенгаши енгил саноат бошқармасининг (бошлиғи ўртоқ Ларчик) раҳбарлари фабрика эҳтиёжини тўғри ҳисобга олишлари, унинг тўла қувват билан ишлаши учун зарур хомашё ва материаллар билан етарли даражада таъминлаб туришлари, корхонага тезда ёрдам беришлари лозим.

А. ШАЙХОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

# „СИЗ ҚАНДАЙ ХУКМ ЧИҚАРАСИЗ?“

**Ана шу сарлавҳа билан газетамизнинг 8 июль сонида босилган материалда Октябрь районидаги Жиззаҳ проездида яшовчи Содиқ Файзиев, унинг ўғиллари Аҳмаджон ва Ёқубжон Содиқовларнинг хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлгани ва бошқа бир қанча жамиятимизга ёт хатти-ҳаракатлари фош қилиниб, маҳалла активлари, биринчи навбатда маҳалла комитетининг раиси ўртоқ А. Қулаҳмедов бундай аҳволларга кўз юмиб келаётгани танқид қилинган эди.**

**Редакцияга маълум қилинишича Ильич номли маҳалла комитетининг янги состави сайланган ва мақола комитетнинг 9 ва 27 июлларда маҳалла активлари иштирокида ўтказилган мажлисларида кенг муҳокама қилинган. Мақолада келтирилган фактлар текширишда ва муҳокамада тўла тасдиқланган. Содиқ Файзиев Аҳмаджон ва Ёқубжон Содиқовларнинг ярамас хатти-ҳаракатлари қаттиқ қораланган ва уларга жамоат танбеҳи эълон қилинган. Ота-ўғиллар келгусида бундай номаъқулчиликларга йўл қўймаслик ва ўзларини тузатиб олиш ҳақида маҳалла аҳолисига ваъда берганлар.**

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

# ЛЕНИНЧА СТРАТЕГИЯ ВА ТАКТИКАНИНГ ҒАЛАБАСИ

*(РСДРП(б) VI СЪЕЗДИНИНГ 45 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)*

□ □

Партиямизнинг қаҳрамонона тарихида унинг VI съезди муҳим ўринни эгаллайди. Бу съезд янги шароитда, контрреволюция вақтинча, қисман ғалабага эришган ва революцион кўтарилиш етилиб келаётган бир вақтда партиянинг социалистик революцияга, пролетариат диктатурасини курашиб қўлга киритишга қаратилган ленинча бош йўлини давом эттирди.

VI съезд мамлакат сиёсий ҳаётида кескин бурилиш ҳисобланган июль воқеаларидан сўнг тўпланди. Маълумки, 1917 йил июль ойида мамлакатдаги сиёсий вазият тубдан ўзгарди. Ўтиш даврини ифодалаган қўшҳокимиятчилик Вақтли ҳукуматнинг яккаҳокимиятчилиги билан якунланди.

Большевиклар партиясининг революцияни тинч ривожлантириш юзасидан тутган йўли энди янги сиёсий вазиятга мос келмай қолди. Вужудга келган вазиятга энг яхши жавоб берадиган янги тактика ва янги шиорларни ўз вақтида белгилаш лозим бўлиб қолди. Худди ана шу вазифани буюк Ленин бажарди.

Июль воқеаларидан сўнг кўп ўтмай ёзилган мақолаларида Ленин революциянинг янги шароитда ривожланишида большевиклар тактикасининг ҳамма асосий масалаларини аниқ ва мукаммал кўрсатиб берди. «Масаланинг бу моҳияти шундан иборатки, — деб ёзган эди Ленин, — ҳозир энди ҳокимиятни тинч йўл билан қўлга олиш мумкин эмас». (Асарлар, 25-том, 201 бет).

Революциянинг боришидаги бурилишга баҳо бериб, В. И. Ленин вақтинчалик «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиорни кун тартибидан олиб қўйишни таклиф этди ва партиянинг бу тактик қадами зарур эканлигини ҳар томонлама асослаб берди. У кўрсатдики, «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиор июль воқеаларигача, қўшҳокимиятчилик шароитида революцияни тинч ривожлантириш шиори эди: эндиликда революцияни тинч ривожлантириш имконияти қўлдан бериб қўйилган янги шароитда бу шиор нафақат эскириб қолди, балки зарарли бўлиб қолди. Бу шиор омма онгида Советлар Марказий Ижроия Комитет орқали ҳокимиятни ўз қўлига олиш имкониятига эгадир деган тушунчани ҳосил қилиши мумкин эди. Ваҳоланки, Марказий Ижроия Комитетда буржуазия жаллодлари билан ҳомийлик қилиб ўзига доғ туширган келишувчилар устунлик қиларди. Бу шиор, деб таъкидлади Ленин, янги шароитга асло тўғри келмай қолди. «Буни тушуниб олмай туриб, ҳозирги замоннинг муҳим масалаларини сира тушуниб бўлмайди» (Асарлар, 25-том, 198-бет).

«Бутун ҳокимият Советларга!» шиорининг вақтинча кун тартибидан олиниши, Ленин кўрсатганидек, большевиклар партияси Советларда ишлашдан бош тортади, Советларда кўпчиликни ўз томонига оғдириб олиш учун курашмайди, Советлар республикасининг программ талабларидан воз кечади деган маънони англатмайди. Ленин Советларнинг революция ғалабасида катта роль ўйнашига қатъий ишонч билдиради. Аммо бунинг учун Советлар буржуазия билан муроса қилувчилар органидан унга қарши турувчи революцион кураш органига айланиши керак.

Ана шу ленинча кўрсатмаларни ҳисобга олганда, Сталиннинг гўё Ленин июль воқеаларидан сўнг Советлар бўмбўш ўринга айланиб қолди ва уларда жонланиш йўқ деб ҳисоблаган, деган даъвосининг бутунлай асоссизлиги маълум бўлиб қолади. Пролетар революциясининг стратеги ва тактиги бўлган Лениннинг буюклиги унинг воқеликни, воқеа ва ҳодисаларнинг туб моҳиятини кўрабилишида, ҳар бир ҳолатдаги фактларга реал баҳо бера билишидадир.

Июль воқеаларидан кейинги вазиятга мос келадиган янги ленинча тактика партиянинг VI съезди қарорларида мустаҳкамланди. Бу съезд Преображенский, Бухарин ва бошқаларнинг антиленинчи чиқишларини якдиллик билан қоралаб, делегатларнинг революцияда ленинча тактикага содиқ эканликларини намойиш қилди. VI съезд «Сиёсий аҳвол тўғрисида» чиқарган резолюциясида бундай деб ёзган эди:

«Ҳозирги вақтда тинч ривожланиш ва ҳокимиятнинг Советлар қўлига осон йўл билан ўтиши мумкин бўлмай қолди, чунки амалда ҳокимият аллақачон контрреволюцион буржуазия қўлига ўтиб қолди.

Ҳозирги вақтда контрреволюцион буржуазия диктатурасини батамом тугатиш шиоригина тўғри бўлиши мумкин. Фақат революцион пролетариат, энг камбағал деҳқонлар қўллаб-қувватлаган шароитдагина, янги кўтарилишнинг вазифаси бўлган ана шу вазифани бажаришга қодирдир».

VI съезд большевиклар партияси билан Ленин ўртасида июль воқеаларидан кейинги Советларнинг тақдири масаласида ҳеч қандай ихтилофлар йўқлигини очиқойдин кўрсатди. Ваҳоланки Сталин ихтилоф бор деб даъво қилган эди. Ленин билан партия ўртасида эмас, балки фақат унинг айрим арбоблари ўртасидагина ихтилоф бор эди. Съезд уларнинг тутган йўлини рад этиб, «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиорни вақтинча кун тартибидан олиш тўғрисидаги ленинча йўлни бутунлай қўллаб-қувватлади.

Шахсга сиғинишнинг таъсири остида тарихий-партиявий адабиётда, жумладан «Қисқа курс»да июль воқеаларидан сўнг партиянинг янги тактикасини ишлаб чиқишдаги Лениннинг ролини камситиб, Сталиннинг ролини ҳар қандай йўл билан бўрттириб кўрсатишга уринилган. Тарихий ҳақиқатга қарамасдан, қуролли қўзғолонни тайёрлашда большевиклар тутган йўлни ишлаб чиқиш Сталинга тегишлидир, деб келинган. Гўё партия тактикасининг революцияни тинч ривожлантириш имкониятининг йўқ бўлиши, «Бутун ҳокимият Советларга!» деган шиор вақтинча кун тартибидан олиниши каби туб масалаларини Сталин кўтариб чиққан эмиш. VI съезд ишини ёритишда бутун диққат-эътибор Сталиннинг нутқига берилиб, ҳақиқатда у ана шу съезднинг якка-ягона раҳбари сифатида тасвирланган.

Аслида VI съезднинг раҳбари ва илҳомлантирувчиси Ленин бўлган. Петрограддаги Труба заводининг ишчилари бошқа кўпчилик билан бир қаторда VI съездни табриклаб, унда В. И. Ленин йўқлигига жуда афсусланишган эди. Шу билан бирга пролетарлар «унинг ҳамма ғоялари, фикрлари съезднинг бутун ишига асос бўлади» деб ишонаётганликларини айтган эдилар.

Ҳақиқатда ҳам шундай бўлган эди. Ленин подпольеда юрар экан, партия Марказий Комитети билан доимий алоқада бўлиб турди ва у орқали съезд ишига раҳбарликни амалга оширди. Съезднинг биринчи мажлисидаёқ Владимир Ильич Ленин унинг фахрий раиси этиб сайланади. Марказий Комитет топшириғига биноан Ленинни Разливда яшириб турган ишчи-большевик, подпольечи Н. А. Емельянов шундай ҳикоя қилади: «Баъзан бизнинг чайламиз штабни эслатарди... Ўша маҳалда партиямизнинг VI съезди тайёрланган ва ўтказилган эди. Ана шу съезднинг юраги бўлган киши чайлада яшириниб ётарди... Съездни тайёрлаш ва унинг ишига йўл-йўриқлар бериб туриш вақтида Ильич ўртоқлар билан эринмасдан, узоқ суҳбатлашарди...».

Лениннинг «Сиёсий аҳвол», «Шиорларга доир» ва бошқа асарлари партия VI съезди ишининг мазмунини ташкил этди, унинг ҳамма қарорларининг ғоявий асоси бўлди.

Жойлардан келган делегатлар ўз докладларида В. И. Ленин бошчилигидаги Марказий Комитетнинг оқилона, тўғри сиёсий йўл-йўриқлари туфайли большевикларнинг меҳнаткашлар оммаси учун курашдаги, революцион кучларни тарбиялаш ва жипслаштиришдаги эришган муваффақиятларини тасвирлаб бердилар. Масалан, В. Н. Подбельский томонидан қилинган Москва партия ташкилоти докладида ғоявий иш ва тактикада Москва ва Петроград большевиклари тўла бирдам эканликлари таъкидлаб кўрсатилди.

Большевикларнинг VI съездда муҳокама қилинган муҳим тактика масалаларидан бири «В. И. Лениннинг ҳокимият судига келишдан бош тортиши» масаласи эди. Съезд ишининг дастлабки кунларидаёқ Владимир Ильич «Рабочий и солдат» газетасида «Жавоб» номли мақола босиб чиқариб, бундай деб ёзган эди: «Большевикларга қарши Церетели, Керенский ва шериклари бошлаган «суд ишларини» чинакам суд ишлари деб билиш, албатта, жуда ҳам соддадиллик бўлар эди. Бу, асло кечириб бўлмайдиган конституцион хомхаёл бўлар эди». (Асарлар, 25-том, 239-бет).

Ҳар ҳолда партияда ана шу «конституцион хомхаёл»ликка берилган кишилар топилиб қолди. Масалан, Каменев ихтиёрий равишда, ўз сўзи билан айтганда, «ўзини суд ҳокимияти ихтиёрига топширди». «Межрайончилар»нинг лидери Троцкий ҳам худди шундай қилди. Улар ўз хулқлари билан В. И. Лениннинг ҳокимият ҳузурига келмаслик позициясини қораламоқчи бўлдилар, уни ўзларига эргашишга чақирдилар. Кейинчалик, 1917 йил сентябрида Троцкий иқрор бўлиб бундай деган эди: «Ленин ҳокимият қўлига берилиши керак эди...».

В. И. Ленин «Сиёсий шантаж» мақоласида Каменевнинг позициясини қоралаб бундай деб ёзади: «Сал бўлса-да шубҳали масалаларнинг онгли ишчилар судида, ўз партиямизнинг судида текширилишини талаб қилайлик, биз ўз партиямизга ишонамиз, давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи ва виждони шу партиямиз деб биламиз...».

(Асарлар, 25-том, 285-бет).

В. И. Лениннинг судга келиш-келмаслиги масаласи тўғрисида съездда Г. К. Оржоникидзе доклад қилди. У айтдики, Владимир Ильич чоризм даврида революционерларга қўлланилган моддалар бўйича айбланмоқда. Бу ишни машҳур чор турмачиси Александровга топширган «социалист» Керенский ўйлаб чиқарган. Докладининг охирида Оржоникидзе бундай дейди: «Биз ҳеч қачон ўртоқ Ленинни ҳокимият қўлига топширмаслигимиз керак...».

Марказий Комитетнинг ҳисоботи юзасидан якунловчи нутқ сўзлаган Сталин Лениннинг ҳозирги ҳокимият судига ва ҳозирги моментда келишига қарши эканлигини айтади. Шу билан бирга у бундай дейди: «Агар ўртоқларимизга зўравонлик ишлатмасликни гарантиялайдиган, маълум даражада номусга эга бўлган ҳокимият бошда турадиган бўлса... улар келадилар». Сталиннинг бу позицияси июль воқеаларидан кейинги конкрет сиёсий вазиятни нотўғри баҳолашидан келиб чиққан. Бу унинг қуйидаги сўзларидан ҳам кўриниб туради: «Ҳозирги моментда ҳокимият кимларнинг қўлида эканлиги ҳали яхши аниқ эмас... Ҳозирча аҳвол ҳали аниқланганий йўқ, ҳали ҳам расмий ҳокимият ва амалдаги ҳокимият ўртасида яширин кураш бормоқда...».

Маълумки, Владимир Ильич Ленин вужудга келган сиёсий вазиятга бошқача баҳо берган эди. Съезд делегатларига тарқатилган «Шиорларга доир» мақоласида у бундай деб ёзган эди: «Ҳокимиятнинг беқарорлик ҳолати тугади, ҳокимият ҳал қилувчи жойда контрреволюция қўлига ўтди». (Асарлар, 25-том, 200-бет). «Жавоб» мақоласида эса Ленин бундай деб таъкидлаган эди: «Ҳозир ҳарбий, ва демак, давлат ҳокимияти ҳам ҳақиқатда кадетлардан иборат бўлган ва эсерлар билан меньшевиклар қўллаб турган контрреволюция қўлига ўтиб кетди». (Асарлар, 25-том, 236-бет).

Г. К. Оржоникидзенинг докладини муҳокама қилишда Лениннинг судга келишини ёқлаб фақат бир неча делегатгина гапирди. Улар — М. М. Володарский, М. М. Лашевич, Д. З. Мануильский ва «межрайончилар» эдилар. Улар Ленин устидан судни Керенский ҳукумати устидан судга айлантириб юбориш мумкин деб ҳисоблардилар. Улар таклиф қилган резолюцияда қуйидаги «гарантиялар»га эга бўлган талаблар қўйилди: тўла шахсий хавфсизлик, терговни очиқ олиб бориш, терговда Советларнинг Марказий Ижроия Комитети вакилларининг иштирок этиши ва айбланганлар ишининг суд томонидан тезда қараб чиқилиши. Масалан, Володарский, бу процессда партиянинг ғолиб чиқишига ҳамма гарантиялар бор, деди.

Делегатлар ҳар қандай гарантиялар тўғрисидаги гапга ҳамда партия ва революция доҳийси устидан ҳар қандай одил судга кескин қарши чиқдилар. «Биз, — деди Ф. Э. Дзержинский, — Ленинга ўзини-ўзи қамоққа тутиб бермасликни маслаҳат берган ўртоқлар яхши иш қилганликларини аниқ ва рўй-рост айтишимиз керак. Биз ишчилар сафини бузмоқчи бўлган буржуа матбуотининг найрангларига қарши аниқ жавоб беришимиз керак... Биз вақтли ҳукумат ва буржуазияга ишонмаймиз... Биз Ленинни тутиб бермаймиз». VI съезд революция доҳийсининг буржуазия-полиция томонидан таъқиб қилинишига қарши чиқди, Ленинга табрикнома юборди. Съезд Лениннинг Вақтли ҳукумат судига келишига қарши якдиллик билдириб, революцион омма ва бутун партия иродасини ифодалади.

Большевиклар партияси душманлар ҳийла-найрангини ўз вақтида фош этиб, революция учун, халқ учун Лениннинг ҳаётини сақлаб қолди. Ваҳоланки, тарихий ҳақиқатга хилоф равишда Сталиннинг қисқача биографиясида таъкидланган эдики, гўё у «Лениннинг контрреволюционерлар судига келишига қарши кескин чиқиб, бутун партия, бутун халқимиз, бутун инсоният учун Лениннинг қимматли ҳаётини сақлаб қолган» эмиш.

РСДРП(б) VI съездининг қарорлари марксизмни ижодий ривожлантиришнинг ёрқин намунаси, мамлакатимизда 1917 йилнинг кузида вужудга келган реал шароитга қараб марксизмнинг революцион стратегия ва тактикасини қўллаш намунасидир.

Большевиклар партияси меҳнаткашларга фақат социалистик революция йўлига ўтишгина, социализм йўлига тушиб олишгина мамлакатни ҳақиқий озодлик ва прогрессга олиб келиши мумкинлигини кўрсатди. VI съезд ўз резолюциясида Россия учун иқтисодий инқироз ва ҳалокатдан қутилишнинг бирдан-бир йўли ҳокимиятнинг пролетариат ва энг камбағал деҳқонлар қўлига ўтишидир, деб уқтирди. Съезднинг ҳамма қарорлари ишчилар синфининг энг камбағал деҳқонлар билан иттифоқи тўғрисидаги ленинча таълимот руҳи билан суғорилган. Бу иттифоқ капиталистлар ва помешчиклар қаршилигини синдириш ва социалистик революция ғалабасини таъминлашга қодир бўлган ҳал қилувчи ижтимоий кучдир. Съезд партиянинг касаба союзларнинг бетарафлиги тўғрисидаги меньшевистик назарияга қарши бўлган ленинча позициясини мустаҳкамлади: ташкилий жиҳатдан партияга қарам бўлмаган, лекин ғоявий жиҳатдан партия раҳбарлигида бўлган ёшлар союзи тузишни ёқлаб чиқди.

Ленинча стратегия ва тактика билан, VI съезднинг қарорлари билан қуролланган большевиклар партияси ишчилар синфининг социализм учун курашини, тинчлик учун бошланган умумхалқ курашини, деҳқонларнинг ер учун курашини, Россия эзилган халқларининг ўз озодликлари учун бошлаган миллий-озодлик курашини ягона революцион оқимга бирлаштирди, бу кучларни капитализмни супуриб ташлашга сафарбар қилди ва Улуғ Октябрь ғалабасини, Советлар формасидаги пролетариат диктатураси ғалабасини таъминлади.

Социалистик революция тўғрисидаги ленинча назария, Коммунистик партиянинг стратегия ва тактикаси КПССнинг XX, XXI ва XXII съездлари қарорларида ижодий равишда янада ривожлантирилди. Сталин шахсига сиғинишни қоралаб, антипартиявий группани ғоявий жиҳатдан тор-мор келтириб, бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети Октябрь революциясини тайёрлаш ва ғалаба қилиши давридаги стратегия ва тактиканинг бир қатор муҳим масалаларини тушунишни чуқурлаштирди ва кенгайтирди.

Ҳозирги замон халқаро аҳволнинг туб масалалари ва СССРнинг ички ривожланиши масалалари юзасидан янги принципиал назарий ва амалий хулосаларга келди.

КПССнинг янги Программаси партиямизнинг пролетариат диктатураси учун, социализм ғалабаси учун, тўла коммунистик жамият қурилишини кенг авж олдириш учун олиб борган курашда тўплаган тарихий тажрибасини умумлаштиришнинг намунасидир.

И. ПЕТРОВ.

## 102-ҚИЗИЛ ОКТЯБРЬ САЙЛОВ ОКРУГИДАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА ДЕПУТАТ ҚИЛИБ САЙЛАНГАН ШИН ДЕН ДИКНИ ДЕПУТАТЛИКДАН ЧАҚИРИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН ЎТКАЗИЛГАН ОВОЗ БЕРИШ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ

## А Х Б О Р О Т И

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1962 йил 27 июлдаги Фармонига мувофиқ 6-августда Тошкент области 102-Қизил Октябрь сайлов округи сайловчиларининг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Шин Ден Дикни депутатликдан чақириб олиш юзасидан йиғилишлари ўтказилди.

Округ комиссияси чақириб олиш юзасидан ўтказилган йиғилиш материалларини қараб чиқиб қуйидагиларни аниқлади: Йиғилишларда 8883 сайловчи ёки 1959 йил 1 мартдаги сайловларда овоз берган сайловчиларнинг 71,8 проценти иштирок этди.

Шин Ден Дикни депутатликдан чақириб олиш учун 8883 киши ёки уларнинг 100 проценти овоз берди.

Ана шунга асосан ва чақириб олиш тартиблари ҳақидаги Қонуннинг 10-моддасига мувофиқ Тошкент области 102-Қизил Октябрь сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланган Шин Дек Дик депутатликдан чақириб олинган деб ҳисобланади.

ОКРУГ КОМИССИЯСИ

## 73-ҚАТОРТОЛ САЙЛОВ ОКРУГИДАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА ДЕПУТАТ ҚИЛИБ САЙЛАНГАН ШУКУР СОЛИХОВИЧ ИСАМУҲАМЕДОВНИ ДЕПУТАТЛИКДАН ЧАҚИРИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН ЎТКАЗИЛГАН ОВОЗ БЕРИШ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА ОКРУГ КОМИССИЯСИНИНГ

## А Х Б О Р О Т И

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1962 йил 27 июлдаги Фармонига мувофиқ 6 августда Тошкент области 73-Қатортол сайлов округи сайловчиларининг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Шукур Солихович Исамуҳамедовни депутатликдан чақириб олиш юзасидан йиғилишлари ўтказилди.

Округ комиссияси чақириб олиш юзасидан ўтказилган йиғилиш материалларини қараб чиқиб, қуйидагиларни аниқлади: йиғилишларда 10088 сайловчи ёки 1959 йил 1 мартдаги сайловларда овоз берган сайловчиларнинг, 80 проценти иштирок этди.

Шукур Солихович Исамуҳамедовни депутатликдан чақириб олиш учун 10088 киши ёки уларнинг 100 проценти овоз берди.

Ана шунга асосан ва чақириб олиш тартиблари ҳақидаги Қонуннинг 10-моддасига мувофиқ Тошкент области 73-Қатортол сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланган Шукур Солихович Исамуҳамедов депутатликдан чақириб олинган деб ҳисобланади.

ОКРУГ КОМИССИЯСИ

## 83-ЭСКИ ТОШКЕНТ САЙЛОВ ОКРУГИДАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛАНГАН ДЕПУТАТ АНВАР АКРОМОВНИ ДЕПУТАТЛИКДАН ЧАҚИРИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН ЎТКАЗИЛГАН ОВОЗ БЕРИШ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА ОКРУГ КОМИССИЯСИНИНГ

## А Х Б О Р О Т И

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1962 йил 27 июлдаги Фармонига мувофиқ 6 августда Тошкент области 83-Эски Тошкент сайлов округи сайловчиларининг Анвар Акромовни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигидан чақириб олиш юзасидан йиғилишлари бўлиб ўтди.

Округ комиссияси чақириб олиш юзасидан ўтказилган йиғилиш материалларини қараб чиқиб қуйидагиларни аниқлади: йиғилишларда 8175 киши ёки 1959 йил 1 мартдаги сайловларда овоз берган сайловчиларнинг 83,0 проценти иштирок этди.

Анвар Акромовни депутатликдан чақириб олиш учун 8175 киши ёки уларнинг 100 проценти овоз берди.

Ана шунга асосан ва чақириб олиш тартиблари ҳақидаги Қонуннинг 10-моддасига мувофиқ Тошкент области 83-Эски Тошкент сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланган Анвар Акромов депутатликдан чақириб олинган деб ҳисобланади.

ОКРУГ КОМИССИЯСИ

# НЎХАТ: 320 ГЕКТАР, 42,1 центнердан ҳосил

И. ВОЛОВЧЕНКО,
„Петровский" совхозининг директори

□ □ □

Бу воқеа шу йилнинг июнь ойида бўлиб ўтган эди. Ўрта Осиёдан «Петровский» совхозига Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ман Гим Хван меҳмон бўлиб келди. У, хўжаликдаги ҳамма нарсалар билан ва айниқса нўхат етиштириш билан қизиқди. Ўша пайтда меҳр билан ишланган кенг майдонларда кузги буғдой, арпа, маккажўхори, қанд лавлагининг мўл ҳосили етилаётган эди. Нўхат экилган майдондаги қалин кўм-кўк гилам устига оппоқ гул сочилгандек туюларди. Нўхат гуллаб турарди.

— Қалинлигини қаранг-а! — деб завқланиб гапирди меҳмон далаларни кўздан кечираётиб, — Бундай экинлар ётиб қолмайди. Ажойиб нўхат!

Ўша вақтдаёқ Қозоғистондан, Рязань, Курск, Воронеж, Белгород, Тамбов областларидан «Петровский» совхозига келган кўпгина кишилар паҳловон экинни кўриб завқланишган эди. Деҳқон меҳнатидан мамнун бўлган саҳий ер муносиб самара берди. **Нўхатдан мислсиз ҳосил олинди: 320 гектар ернинг ҳар гектаридан 42,1 центнердан дон йиғиб олинди, «Политотдел» бўлимининг еттинчи даласида эса, 30 гектар ернинг ҳар гектари 52,5 центнердан дон берди.**

Бундай ҳосилни олиш осон эмас. Юксак агротехникадан, фан муваффақиятлари ва илғор тажрибадан фойдаланган, ҳосил ҳақида астойдил жон куйдирган кишиларгина муваффақият қозонади. Нўхат агротехникаси ва нўхат етиштириш усуллари ҳақида жуда кўп ёзилган ва гапирилган. Лекин шунга қарамасдан, бу хақда яна кўп гапиришга тўғри келади, чунки практикада тобора янги прогрессив усуллардан фойдаланилмоқда, мўл ҳосил олиш тажрибаси аста-секин тўпланмоқда. Кечагина охирги чегара деб ҳисобланган нарса бугун турмушнинг ўзи келтириб чиқарган мукаммалроқ нарсага ўрин бўшатиб бермоқда. Бошқа ҳар қандай экин сингари нўхатнинг ҳам ҳосилдорлигини ошириш имконияти чексиздир. «Петровский» совхозининг шу йилги тажрибаси бунинг ишончли далилидир.

## Практикада синаб кўрилган агротехника

Илгари бўлганидек, бу йил ҳам совхозда нўхатни август ойида чуқур ҳайдаб қўйилган, кузда эса текисланган шудгор ерга экдик. Ер ярим шудгор қилинди. Кўкламда 320 гектар майдоннинг ҳаммасида бир кун мобайнида сув тўплаб қўйилди. Бу йилги кўклам эса, одатдагидек кўклам бўлмади. Кунлар исиб кетди. Тупроқ тез қурий бошлади. Экиш олди культивацияси билан экиш ўртасида узилишга йўл қўйиш мумкин эмас эди. Нўхат эса, энг барвақт экилиши керак бўлган экиндир. Нўхат кечроқ экилса, унга зараркунандалар ва касалликлар ёпирилиб кетади.

Совхозда нўхатни барвақт —12 апрелдан 15 апрелгача экиб олдик. П. С. Глушков, Ю. С. Ершов, П. А. Сергеев, В. М. Аленичев бошлиқ механизациялаштирилган звеноларнинг «СУБ-48» тор қаторли сеялкалардан иборат олтита экиш агрегати ишлади. Ўтган йили энг самарали бўлиб чиққан торқаторлаб экиш усули бутун майдонда қўлланилди. Брухусга қарши кураш мақсадида уруғликни экиш олдидан хлорпикрин гази билан ишладик, сўнгра эса, гексахлоран сепдик. Нўхатни уч кунда экиб бўлгач, тупроқни тишли ёғоч каток билан юмшатдик. Экин униб чиққанидан кейин борона ўтказдик. Бу эса керакли агрономия усулидир. Борона қилиш юзадаги қатқалоқни йўқотади, шу вақтгача ўсиб чиқа бошлаган бегона ўтларни қирқиб кетади.

Совхознинг тўрт бўлимида нўхат саккиз далада экилди. Ҳар бир далада турлича ҳосил олинди. Тафовут унча катта эмас, лекин сезиларли — ҳар гектар ерда 7—8 центнердан тафовут бўлди. Ваҳоланки, ҳамма далалардаги тупроқ унумдорлиги жиҳатидан бир хил эди, нўхатни айни бир вақтда экдик, ҳосилни йиғиб олиш муддатлари ҳам тахминан бир хил бўлди.

## Ҳосил бир хил бўлмади. Нега?

Совхоз мутахассислари алмашлаб экиш далаларида нўхат ҳосилдорлигининг турлича бўлганлигини асосан икки сабаб билан тушунтирадилар: нўхатдан илгари экилган экин ва уруғликларни экиш нормалари.

Нўхатдан олдин экилган экин ҳосилдорликка қандай таъсир қилди? **Нўхат учун ундан олдин экиладиган энг яхши экин — маккажўхоридир.** Бу нарса практикада исботланди. «Политотдел» бўлимидаги еттинчи далада нўхатдан олдин маккажўхори экилган эди. Маккажўхорини механизатор А. Ф. Гвоздовский етиштирган ва ўтган йили гектаридан 500 центнердан кўкпоя йиғиштириб олган эди. Бу йилги нўхат хам мислсиз ҳосил берди — 30 гектар ернинг ҳар гектаридан 52,5 центнердан дон олинди. Октябрь бўлимининг еттинчи даласида нўхатдан олдин арпа экилган эди. Бу ерда ҳосил унча бўлмади — 12 центнер кам бўлди. **Политотделчилар ўтган йилги тажрибадан фойдаланиб, нўхатнинг кўпчилик қисмини бултур маккажўхори экилган ерга экдилар. Бу бўлимда** (бошқарувчиси А. Я. Синегубов, агроном В. Т. Нижегородов) **совхоз бўйича энг юксак ҳосил олинди — 115 гектар ернинг ҳар гектари 46,5 центнердан нўхат берди.** Илгари арпа, гречиха, лавлаги экилган майдонларга нўхат эккан бошқа бўлимларда эса камроқ — гектаридан 40,6 центнердан ҳосил олинди.

Совхоз шароитида маккажўхори кўкпоясининг ўртача ҳосили гектар бошига 350—400 центнердан тўғри келмоқда. Маккажўхоридан бўшаган ерларда нўхат илдизларида яшайдиган бактерияларининг азотни ўзлаштириш фаолияти учун шароит қулай бўлади. Шу тарзда нўхатнинг ривожланиши учун зарур муҳит вужудга келади.

Нўхат ўз навбатида, кузги ғалла учун энг яхши ўтмишдошдир. У, тупроқда азот тўплаш хусусиятига эга. Шуни ҳам айтиш керакки. нўхат ҳосили қанча юқори бўлса, тупроқда азот шунча кўп тўпланади. Гектаридан 35—40 центнер дон ҳосили олинганда, мисол учун, нўхат тупроқда 100 килограмм азот қолдиради —бу эса, 20 тонна гўнг таркибидаги азотга тенгдир. **Нўхатдан кейин шудгор қилинган ерга экилган «степная — 135» сортли кузги буғдой бу йил ажойиб ҳосил — гектаридан 40 центнердан дон бермоқда.**

Ва ниҳоят, кузги экинлар йиғиштириб олинган ерларга экилган қанд лавлагидан совхоз гектаридан 350 центнердан ҳосил олмоқда. Бу йил эса лавлагидан янада юқори ҳосил олиниши кутилмоқда.

Шундай қилиб, **деҳқончиликнинг чопиқ системасига ўтиш, алмашлаб экишга нўхатни кенг жорий қилиш, асосий экинлар — маккажўхори, кузги ғалла ва қанд лавлагидан муттасил яхши ҳосил олиш учун катта имкониятлар очиб беради. Асосий экинлар эса, ҳайдаладиган ернинг ҳар гектаридан энг кўп миқдорда озуқа бирлигини олиш имкониятини яратади.**

Энди уруғликларни экиш нормалари ҳақида. Совхознинг ўтган йилги тажрибаси шуни кўрсатдики, тор қаторларга ва ёппасига экиш усулида бир гектар ерга 1,2 миллион дона уруғлик нўхат талаб қилинади («рамонский—77», «уладовский—209» сортлари ва бошқа сортларнинг ўртача донадорлиги ҳисобида). Экиш нормаси — 270 килограмм. Бу тақдирда уруғлик нўхат тор қаторлаб экилган участкада гектаридан 42,2 центнердан дон йиғиб олинди.

Бу йил бутун нўхат тор қаторлаб экилди. Уруғликларни экиш нормалари кўпайтирилиб, бир гектарига 1,4 миллион донга етказилди—бу эса 300 килограмм демакдир. Лекин ҳамма далаларда ҳам экишнинг шундай нормасини қўлланмадик. Натижада **гектарига 300 килограммдан уруғлик экилган участкаларда нўхат ҳосили экиш нормаси 280 килограммдан ошмаган ерлардагига қараганда 5—6 центнер ошиқ бўлди.** «Политотдел» бўлимидаги саккизинчи далада тажриба тариқасида 10 гектар ерга ҳар гектар ҳисобига 900 минг — 1 миллион дон, вазн ҳисобида 200 килограмм уруғлик экилди. Бу жойда гектаридан олинган ҳосил 27 центнердан ошмади.

Демак, бизнинг ерларимиз планли равишда органик ва минерал ўғитлар билан ўғитланса, тупроқда нам тўплаш тадбирлари кўрилса, кузда чуқур шудгор қилиш, кузги ёмғирлардан кейин тупроқни бороналаш, қор тўплаш ва барвақт экиш сингари усуллардан фойдалансак, бу ерлар қалин қилиб экилган экинларга сув етказиб бера олади.

## Ўғитнинг қадри

Нўхат экиладиган тупроққа ўғит солишнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Бу хусусиятларнинг баъзиларини айтиб ўтамиз. Нўхат экиш олдидан бевосита гўнг солиш ярамайди, чунки тупроқда гўнг мўл бўлса, кўкпоя эркаклаб кетади ва айни вақтда нўхат ҳосилини камайтиради. Бу ҳолда нўхат кечроқ етилади ва унга кўпроқ кул тушади. Гўнгни нўхатдан олдин экиладиган экинга солиш яхшироқдир.

Нўхат экилган ҳар бир гектар ерга уч центнер фосфорит уни, икки центнер суперфосфат, бир ярим центнер хлорли калий ва ярим центнер аммиакли селитра солинди. Ўғитларни кўкламда культивация олдидан солдик. Нўхат дон тугаётган вақтда жуда кўп фосфор истеъмол қилади. Лекин фосфорли ўғитлар солаётганда фосфорит уни ва суперфосфат миқдорини тўғри белгилаш керак. Гап шундаки, тез эрийдиган ўғит — суперфосфат тупроқни ачитиб қўяди. Бу эса, илдиз бактерияларининг ривожланишига салбий таъсир кўрсатади. Шу сабабли, унинг миқдорини камайтириш керак. Аксинча, фосфорит уни ачитувчи реакция бермайди. Бу ўғитни бошқа экинлар қийин ўзлаштиради, нўхат эса, ривожланган илдиз системасига эга бўлганлиги учун уни осон ўзлаштиради. Шундай қилиб, экинни дастлабки озиқлантириш учун икки центнер суперфосфат, асосий озиқлантириш учун эса уч центнер фосфорит уни солинади.

Нўхат оқсил вужудга келтириш учун азотни кўп истеъмол қилади. Лекин нўхат илдизларида ҳаводаги азотни ўсимлик ўзлаштира оладиган формага айлантиришга қодир бўлган бактериялар яшаганлиги сабабли, у, тупроқдаги азотни камайтириши уёқда турсин, аксинча уни бойитади. Бироқ, ўсимликнинг ўзи ривожланаётган дастлабки даврда унга азот керак. Совхозда одатда азотни кичик дозаларда — гектарига 50 килограммдан аммиакли селитра солинади.

Бу йил брухусга қарши кураш мақсадида профилактика тадбирларининг комплекси қўлланилди. Гуллаш даврининг бошланғич босқичида ҳамма нўхат экинлари самолётдан гектарига 20 килограмм ҳисобида 12 процентли ДДТ дусти билан чанглантирилади. Кейинроқ нўхат ёппасига гулга кирган босқичда экинларга ДДТ дусти пуркалади (худди шу дозадаги дуст 50 литр сувда эритилади). Пухта анализдан кейин нўхатда брухус топилмади.

## Яхши йиғим-терим машиналари керак

Нўхатни йиғиштириб олиш — энг мураккаб иш. Бу ишнинг муддатларини ўтказиб юбориш сира мумкин эмас. Нобудгарчиликка йўл қўймаслик учун совхозда йиғим-терим воситаларининг ҳаммаси ишга солинди. Дуккакли экинларга мўлжалланган «ЖБА-3,5» маркали жаткалардан тўрттаси ҳамда Льгов тажриба станциясининг мосламаси билан таъминланган сенокосилкалардан еттитаси нўхатни ўриб олди.

Бу йил совхозда ўрим вақтида биринчи марта уч брусли сенокосилкадан фойдаланилди. Уларни нўхатни йиғиб-териб олиш учун кекса механизаторлардан С. И. Наливкин ва В. М. Самошин қайта ускуналадилар. Бу сенокосилкалар ишда пухтароқ, ишончлироқдир. Яна бир янгилик. Илгари сенокосилканинг қирқувчи аппарати ғилдирак ёрдами билан ҳаракатга келтирилар эди. Пичоқ секин ишлар ва унинг ҳаракатини тезлаштириш мумкин эмас эди. Қалин битган нўхатни қирқиш қийин эди. Агрегатлар тез-тез тўхтаб қолар эди. Совхоз механизаторлари сенокосилкани шундай ишлайдиган қилиб қайта қурдиларки, натижада пичоқнинг шатуни сенокосилканинг ғилдираги билан эмас, балки трактор қувватини белгиловчи вал билан ҳаракатга келтириладиган бўлди. Эндиликда пичоқнинг ҳаракати агрегатнинг ҳаракат тезлигига боғлиқ эмас. Пичоқ тезроқ ишлайди, нўхат палаги яхшироқ кесилади. Ана шу принцип бўйича ускуналанган сенокосилкалар яхши ишлади.

Нўхатни йиғиб-териб олишда дуккакли экинларга мўлжалланган «ЖБА-3,5» маркали янги жаткадан биринчи марта фойдаланилди. Бу — яхши машина бўлиб, ҳаво очиқ вақтда тўхтовсиз ишлайди. Бироқ, бу йилги йиғим-терим ноқулай шароитларда ўтди, хўл палак қирқувчи аппарат орасига тиқилиб қолди. Машинани тўхтатиш муқаррар эди. Янги жаткаларнинг бошқа заиф томонлари ҳам бор: мотовила, лифтёрлар тез-тез синиб туради. Нўхатнинг сўнгги гектарларини дон тўла етилган пайтда ўришга тўғри келади. Эксцентрик мотовиланинг тез айланиши эса, ўрим вақтида дуккакларнинг бир қисмини янчиб кетади. Дуккакли экинларга мўлжалланган янги жаткаларни такомиллаштириш керак.

## Бир центнер нўхат— 2 сўм 80 тийин

Бу экин билан астойдил шуғулланаётган ҳамма кишиларга нўхат етиштиришдан олинадиган иқтисодий фойда нақадар катта эканлиги маълум.

Совхозда қатъий якунлар чиқарилди. **Бутун маҳсулот сотилса, хўжалик 474.003 сўм соф фойда олади. Бундан ташқари, нўхат палаги чорвачилик учун катта фойда келтиради.** Унинг кўп қисми маккажўхори билан қўшиб силос қилинади. Ширали озуқаларда оқсил миқдори кўпаяди, бу эса, чорва маҳсулдорлигини ошириш учун жуда муҳимдир.

Дастлабки ҳисоботлар шуни кўрсатадики, **бир гектар ердаги нўхатни етиштиришга совхозда 118 сўм сарфланди** (уруғлик, ёнилғининг қиммати, амортизация учун ажратмалар, ишчилар меҳнатига тўланган ҳақ ва қўшимча харажатлар шу ҳисобга киради). **Маҳсулотни сотишдан олинган даромад эса, 1.599 сўм 25 тийин бўлади. Нўхат етиштирилган ҳар гектар ер хўжаликка 1.481 сўм 25 тийин соф фойда беради. Бир центнер доннинг таннархи 2 сўм 80 тийиндан ошмайди.**

## Оқсил проблемаси ҳал этилади

Келаси йилда «Петровский» совхозида нўхат экиладиган майдон анча кенгайтирилади ва минг гектарга етказилади. Нўхат ҳайдаладиган ернинг ҳар гектаридан олинадиган озуқа бирлигини кўпайтириш билан бир вақтда, оқсил проблемасини узил-кесил ҳал этиш имкониятини беради.

Совхозда ҳайдаладиган ҳар гектар ердан етиштирилаётган озуқа бирлиги йил сайин ошиб бормоқда. Уч йил ичидаги кўпайиш айниқса сезиларлидир. Буни қуйидаги жадвалдан кўриш мумкин:

| Йиллар | Ҳайдаладиган ҳар гектар ердан олинган озуқа бирлиги |
|---|---|
| 1954 | 1.790 |
| 1960 | 3.027 |
| 1961 | 3.573 |
| 1962 | 4.500 (кутилади) |

Бироқ, оқсилсиз фақат озуқа бирликлари билан чорвачиликни юксак маҳсулдор қилиб бўлмайди. Энг кам миқдорда озуқа бирлиги сарфлаган ҳолда, чўчқа ёки мол вазнини бир килограмм ошириш, сут олишни бир килограмм кўпайтириш учун рационларда муайян миқдорда ҳазм қилинадиган протеин бўлиши керак. Ҳар бир озуқа бирлиги фақат шу тақдирда кўнгилдаги самарани берадики, бунинг учун рационда 100—110 грамм оқсил бўлиши керак. Масалан, бир килограмм арпада 1,27 озуқа бирлиги бўлиб, ҳазм қилинадиган протеин эса, фақат 67 граммни ташкил қилади. Молни оқсил билан бой бўлган озуқаларни аралаштирмасдан арпа билан боқиладиган бўлса, маҳсулот етиштиришга озуқа бирлигини сарфлаш нормадагидан бир ярим-икки баравар ошиб кетади. Ана шу ҳолда нўхат ёрдамга келади. Нўхат оқсилга бой — унинг ҳар килограммида 195 грамм оқсил бор. Концентрацияли озуқадан иборат рациондаги оқсил миқдорини нормага етказиш учун 20 процент янчилган нўхат қўшиш керак.

Бу йил совхозда уч минг центнер нўхат ем учун қолдирилди. Бу миқдор ўн беш минг центнер арпа ва маккажўхоридаги оқсил миқдорини нормага етказиш учун етарлидир.

Кенг миқёсда нўхат етиштириш — деҳқончиликнинг чопиқ системасини муваффақиятли ўзлаштириш, ғалла етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги ишончли йўлдир. Нўхат шудгорни эгаллайдиган экин сифатида, оқсилга бой озуқа сифатида қимматли бўлиб, хўжаликка катта фойда келтиради.

**(Материални Липецк область «Ленинское знамя» газетасининг редакцияси уюштирган).**

**(«СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ» газетасининг 5 август сони).**

# САБЗАВОТ ВА КАРТОШКА МЎЛ-КЎЛЛИГИ УЧУН!

## Область колхоз ва совхозларида сабзавот ва картошка тайёрлашнинг бориши тўғрисида

## МАЪЛУМОТ

| Районлар | Сабзавот (тонна ҳисобида) 25—31/VII | Сабзавот (тонна ҳисобида) 1—5/VIII | Картошка (тонна ҳисобида) 25—31/VII | Картошка (тонна ҳисобида) 1—5/VIII |
|---|---|---|---|---|
| Оққўрғон | — | — | — | — |
| Бўка | 1,0 | 1,8 | 2,8 | 0,7 |
| Пискент | 2,9 | 1,3 | — | 0,2 |
| Ўрта Чирчиқ | 17,4 | 31,9 | 0,1 | 1,6 |
| **Чирчиқ бошқармаси бўйича** | **21,3** | **35,0** | **2,9** | **2,5** |
| Оҳангарон | 238,2 | 170,0 | 105,1 | 16,5 |
| Бўстонлиқ | 667,1 | 527,8 | 101,5 | 45,1 |
| Калинин | 1340,3 | 994,9 | 698,8 | 525,8 |
| Оржоникидзе | 742,5 | 216,2 | 255,9 | 77,4 |
| **Тошкент бошқармаси бўйича** | **2988,1** | **1908,9** | **1161,3** | **664,8** |
| Юқори Чирчиқ | 8,2 | 13,3 | 16,7 | 8,8 |
| Қуйи Чирчиқ | 69,2 | 42,9 | — | 0,2 |
| Чиноз | 118,4 | 32,6 | — | — |
| Янгийўл | 302,4 | 196 | 1,0 | 2,9 |
| **Янгийўл бошқармаси бўйича** | **498,2** | **284,8** | **17,0** | **11,9** |
| Гулистон | 3,5 | 1,1 | 2,1 | — |
| Комсомол | 0,6 | 0,2 | — | — |
| Сирдарё | 10,2 | — | — | — |
| **Сирдарё бошқармаси бўйича** | **14,3** | **1,3** | **2,1** | — |
| Бекобод | 60,7 | 38,8 | 1,0 | 3,7 |
| Янгиер | 3,8 | 3,1 | 0,5 | — |
| **Янгиер бошқармаси бўйича** | **64,5** | **41,9** | **1,5** | **3,7** |

— Тўқсон гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштирамиз! Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг ўртоқ Жўра Сафаров бошлиқ бригадаси аъзолари бу сўзларни ўзларига қатъий шиор қилиб олганлар. Ҳозирги кунларда бригаданинг бошқа аъзолари қаторида сувчи ўртоқ Ҳабибулла Тошев ҳар бир туп ғўзада мўл ҳосил тўплаш учун жону-дили билан меҳнат қилмоқда. Суратда: ўртоқ Ҳ. Тошев.

А. Абалян фотоси.

# Чет элларда нима гап

## ХИТОЙДА РАДИО

Пекиндаги радио институти тугалланган ўқув йилида дикторларнинг дастлабки группасини тайёрлаб чиқарди. Яқин вақт ичида 27 ёш мутахассис Тибет, Синьцзян, Ички Мўғулистонга, Фуцзян, Гуйчжоу вилоятларига ишга борадилар.

Хитой Халқ Республикасида радио халқнинг ишлаб чиқариш ва маданий ҳаётига, меҳнаткашлар турмушига тобора чуқур кириб бормоқда. Мамлакатда 140 га яқин радиоэшиттириш станцияси бор, яъни ҳозирги вақтда ҳамма вилоятларда, автоном районларда ва йирик шаҳарларда радиостанциялар ишлаб турибди. Пекиндаги Хитой Халқ Республикасининг марказий халқ радиостанцияси мамлакатда энг йирик радиостанциядир. Бу радиостанция ҳар куни уч программа бўйича хитой тилида эшиттириш олиб бормоқда. Мўғул, тибет, чжуан, уйғур ва мамлакатдаги бошқа майда миллатлар тилида ҳам бу ердан эшиттириш берилмоқда. Марказий халқ радиостанцияси Европа, Осиё, Африка, Латин Америкасидаги мамлакатлар, Австралия учун қарийб 30 тилда мунтазам равишда радиоэшиттиришни амалга оширмоқда.

Қишлоқ районларида радио кенг ёйилди. Ҳозирги вақтда деярли барча қишлоқ уездлари ўз радиоузелларига эга. Ваҳоланки, гоминданчилар Хитойида деҳқонларнинг кўпчилиги радио нима эканлигини билмас эди.

Шаньдун вилоятида олиб эшиттирадиган радиоузеллар тармоғи барпо этилди. Бу вилоят аҳоли сони жиҳатидан мамлакатда иккинчи ўринни эгаллаб турибди. Бу ерда олиб эшиттирадиган дастлабки радиоузел 12 йил муқаддам пайдо бўлди. Ҳозир вилоят қишлоқларидаги деҳқонлар уйларининг ярмида радиокарнайлар ўрнатилган. Бу ерда радиозавод қурилган бўлиб, бу завод радиоприёмниклар, радиокарнайлар, микрофонлар ва бошқа радиоаппаратлар ишлаб чиқармоқда. Қишлоқларда ўрнатилган радиокарнайларнинг ярми шу ернинг ўзида ишлаб чиқарилган.

Гуйчжоу, Хэбэй, Аньхуэй, Цзянси ва республиканинг бошқа вилоятларидаги аҳоли яшайдиган қарийб барча пунктлар радио олиб эшиттириш тармоқларига уланган.

Тўрт йил муқаддам республикада биринчи Пекин телецентри барпо этилган эди. Ҳозирги вақтда Шанхай, Шэньян, Харбин, Тяньцзин, Чанчун, Гуаньчжоу ва бошқа шаҳарларда хам телевизион марказлар ишлаб турибди.

**М. ЯКОВЛЕВ,**
**ТАСС мухбири.**

## Коммунистик меҳнат учун

СОФИЯ. (ТАСС). Болгарияда мамлакат халқ хўжалиги барча тармоқларида банд бўлган 570 минг меҳнаткаш коммунистик меҳнат ҳаракатида қатнашмоқда.

34.500 бригада, цех, ишлаб чиқариш участкалари ва корхоналар коммунистик меҳнат бригадаси ва коллективи номини олиш учун курашмоқда. 2.000 бригада ҳозирнинг ўзидаёқ ана шу юксак номга сазовор бўлди. 180 цех, смена ва ишлаб чиқариш участкалари эса коммунистик меҳнат коллективлари бўлдилар.

## ХАЙР ФЕСТИВАЛЬ! ХАЙР ХЕЛЬСИНКИ!

ХЕЛЬСИНКИ, 7 август. **(ТАСС махсус мухбири).** Хельсинкида ёшларнинг ўз кўлами ва аҳамияти жиҳатидан мислсиз учрашуви тугалланди. Душанба куни кечқурун шаҳарнинг икки майдони — Хиеталахти ва Хаканиеми майдонларидан ёшлик форуми қатнашчиларининг тантанали юриши бошланди. Миллий кийимларини кийган ўн саккиз мингдан ортиқ йигит ва қизлар тинчликка ва халқаро бирдамликка, қуролсизланишга ва тинч-тотув яшашга даъват этувчи транспарантларни кўтариб, Сайдо майдонига томон йўл олдилар. Бу ерда улар ягона колонна бўлиб, денгиз бўйидан Кайвопуйсто паркига томон юришни давом эттирдилар. Бу ерда фестивални ёпиш маросими бўлди.

Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг президенти Пьеро Пьералли эстрадага чиқади. У ёшлар ва студентларнинг Хельсинкидаги VIII Жаҳон фестивали қатнашчиларининг бутун дунё ёшларига хитобномасини ўқиб эшиттиради.

Ҳамма делегацияларнинг байроқдорлари саҳнада тўпланишади. Тантанали сукунатда фестиваль байроғи аста-секин туширилади.

Қирғоқдаги қояларга баланд машъаллар ўрнатилган. Тунги қоронғиликда аланга порлайди, эндиликда фестивалнинг хайрлашув чироқлари узоқ денгиздан кўриниб туради.

Ёшлар ва студентларнинг Хельсинкидаги VIII Жаҳон фестивали тугалланди. Ўн кун бу ерда бўлган ҳар ким ёшларнинг буюк учрашувида ҳукм сурган дўстлик, самимият ва ўзаро ишончни ҳеч қачон унутмайди.

## ЖАЗОИР МИЛЛИЙ ОЗОДЛИК ФРОНТИ СИЕСИЙ БЮРОСИНИНГ МАЖЛИСИ

ЖАЗОИР, 4 август. (ТАСС). Бугун бу ерда Жазоир миллий озодлик фронти сиёсий бюросининг биринчи мажлиси бўлди. Мажлисда Жазоир Республикаси муваққат ҳукумати раисининг ўринбосари Бен Белла қатнашди. Информация доираларидан хабар берилишича, бу мажлисда «нуқул ташкилий проблемалар» муҳокама қилинган.

Мажлисда бугун эрталаб Париждан Жазоирга қайтиб келган Муҳаммад Будиаф ва Аит Аҳмед қатнашмаган. Аит Аҳмед сиёсий ва давлат фаолиятида қатнашмаслик тўғрисидаги дастлабки қарорини ҳали ҳам ўзгартирган эмас ва ҳозирги вақтда бошқа мамлакатда яшамоқда.

## ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

✦ **Ким Ир Сен номли университетда (Корея Халқ Демократик Республикаси) мутахассисларни ўн бешинчи марта чиқариш маросими бўлди. Беш йил давом этган ўқишдан кейин физика, химия, биология, математика ва механика соҳасидаги 182 мутахассис республика халқ хўжалигининг турли тармоқларига юборилди.**

✦ **Вена полициячилари иш вақтидан ташқари бажарган иш учун ҳақни ошириш тўғрисидаги ўз талабларини ҳукумат қондиришдан бош тортганлиги муносабати билан бир соатлик забастовка ўтказдилар.**

✦ **Нью-Йоркда «Ёшлар урушга ва фашизмга қарши» ташкилотнинг аъзолари Америка армияси информация хизмати биноси олдида АҚШнинг Жанубий Вьетнамда қуролли аралашувига қарши норозилик намойишини ўтказдилар.**

✦ **4 августда Хоккайдо оролининг жанубий қирғоғидан тайфун ўтди. Бу тайфун ўзи билан жуда кучли сел олиб келди. Дарёлар қирғоқдан тошиб, 12 мингдан кўпроқ уйни, неча минглаб гектар ишланадиган ерни ҳозирдаёқ сув босиб кетди. Неча ўнлаб дамба ва кўприклар бузилди. Темир йўл ва автомобиль ҳаракати тўхтаб қолди, бир қанча жойларда алоқа узилди. Табиий офатдан зарар кўрганлар сони 20.000 кишидан ортиқдир.**

✦ **Англия мустамлакаси Саравакнинг халқ бирлашган партияси ва касаба союзлари Англиянинг мустамлакачи маъмурлари томонидан касаба союз активлари ва партия раҳбарларини қамоққа олишга қарши норозилик юзасидан оммавий митинглар ўтказдилар. Синьхуа агентлигининг хабар беришича, шу йилнинг июнь ойидагина халқ бирлашган партияси Марказий Комитети аъзоларидан ва касаба союз раҳбарларидан етти киши қамоққа олинган. (ТАСС).**

Хельсинки. Ёшлар ва студентларнинг VIII Жаҳон фестивали. Совет Иттифоқи ва Лаос делегацияларининг учрашуви. Суратда: учрашув қатнашчилари (чапдан) Эльвира Ўразбоева (Ўзбекистон), Кхмфет Фолсена (Лаос) ва Галина Писаренко (Москва).

ТАССнинг махсус мухбирлари Е. Кассин ва В. Генде-Роте фотоси. (Фото телеграф орқали олинган).

## Меҳнат нашидаси

(ҚЎШИҚ)

Осмондек кенг, яшил баxмал
далалар
Қалбим завқи, кўзларимнинг
зиёси.
Қайга боқмай, суқсур мисол
жилвагар.
Кулган ўлкам
Мунча кўркам,
Жилвасидан жўшар меҳрим
дарёси.
Нақорат:
Пўлат йўрғам
Ҳайдаб шаҳдам,
Мўл ҳосилдан
Яшнар чеҳрам!
Рулда қўлим,
Равон йўлим,
Тўкин ҳосил
Ўнгу сўлим.
Юрт орзусин тугиб қайноқ
дилига,
Ғайрат қилур дўсту-ёрлар
далада;
Боғлаб мардлик белбоғини
белига
Тўкар терлар
Ботир шерлар
Юрагида ўти борлар далада!
Нақорат:
Пўлат йўрғам
Ҳайдаб шаҳдам.
Мўл ҳосилдан
Яшнар чеҳрам!
Рулда қўлим,
Равон йўлим,
Тўкин ҳосил
Ўнгу сўлим.

Ямин ҚУРБОНОВ.

Тошкентдаги 191-болалар боғчаси бу йил бир группа ўғил-қизларни мактаб қучоғига узатади. Суратда: тарбиячи Ф. Ҳамидуллина мактаб қучоғига отланаётган ўғил-қизларга ўқув қуролларини тарқатмоқда.

А. Абалян фотоси.

# МАКТАБГА

Боғчанинг соя-салқин ҳовлиси байрам тусини олган эди. Бири биридан дўмбоқ, бири биридан ширин боғча болалари ҳам байрам либосини кийиб олишган. Бугун бу болаларнинг байрами. Катта группа болаларини мактабга узатишади.

Музика садоси янграши билан шаҳдам қадам ташлаётган бахтиёрлар қўшиғи жаранглаб кетди. Олдинги қаторда катта группадаги 25 бола борарди. Болалар давра олиб тўхташди. Ҳамма хор бўлиб «Менинг Ватаним» қўшиғини куйлашади. Кичик группа болалари мактабга отланган ака-опаларига ҳавас билан боқишар уларга қараб «сизларга оқ йўл» қўшиғини айтишади.

Сўнгра Рустам «Биз бахтли болалармиз» декломациясини бошлаб юборди.

Вова билан Турғун «Ҳазил» рақсига тушади. Хуллас, болалар тўрт йил мобайнида боғча қучоғида ўрганган қўшиқ ва рақсларини мароқ билан ижро этадилар. Ота-оналар мактаб сари илк қадам қўяётган фарзандларининг қувончларини бирга баҳам кўришади. Тарбиячилар эса хурсанд. Эрталик охирида боғча мудираси С. Маматохунова эркатойларга совғалар — китоб-дафтар ва ўқув қуроллари тақдим этади.

— Боғчада интизомли болалар эдингиз, мактабда ҳам интизом сақланг, яхши ўқинг. — дея болаларни қучади. эркалайди. уларга яхши истаклар билдиради. Болалар эса ҳаммаси бир овоздан «боғчамизга раҳмат!» деб қайта-қайта олқишлашади.

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 191-болалар боғчаси юқори группа болаларини мактабга ана шундай тантана билан кузатишди.

Н. НАСИМОВ.

## НУР БУЛОҚ

*Оҳангарон шаҳри яқинидаги тоғ бағрига жойлашган кичкинагина булоқ бўларди. Унинг кўзи ғоят кичиклигидан халқ оғзида чўчқа булоқ деб аталиб келган.*

*Бу ерда фақат 5-7 хўжалик яшарди, холос. Паст қам, кўримсиз уйлардан бошқа ҳеч нарса йўқ эди. Йиллар ўтиши билан чўчқабулоқда кўмир кони очилди, меҳнат аҳлларининг қудрати билан тоғ бағрида ҳаёт қайнай бошлади.*

*Ҳозир ана шу қишлоққа келсангиз баҳри-дилингиз очилади. Кейинги йилларда бу ерда 150 дан ортиқ шинам уй-жой, магазин, мактаб, клуб, алоқа бўлими бинолари қад кўтарди. Фельдшерлик пункти очилди. Тоғ бағрига туташган катта йўл ёқаларида бапро қилинган мевазорда етишган шафтоли, олча, олма, ўрик, анор ва анжирдан тобора кўп ҳосил олинмоқда.*

*Қишлоқ Ильич нурларидан чароғон. Аҳолининг маданий турмуши тобора яхшиланмоқда. Ўтмишда «чўчқа булоқ» деб аталган бу ерни энди Нур булоқ дейдиган бўлишди.*

*Т. ШЕРАЛИЕВ.*

РАССОМ МУЛОҲАЗАЛАРИ

## ШАҲРИМИЗ ҚИЁФАСИ ГЎЗАЛ БЎЛСИН

Шаҳримизнинг гўзал қиёфаси ҳақидаги гап янги эмас. Бу ҳақда матбуотда кўп ёзилган, совет муассасалари ва ижодий ташкилотларда бир неча марта гапирилган. Шу соҳада айрим ишлар ҳам қилинди. Жамоатчилик асосида район ва шаҳар бадиий архитектура советлари ташкил этилди. Бу советлар шаҳарнинг озодалиги ва унга гўзал тус бериш учун курашмоқда.

Лекин шаҳарни кўркам қилиш йўлида қилиниши лозим бўлган ишлар ҳали тўла бажарилмаётир.

Яқинда биз шаҳарнинг бош рассоми А. Ган билан суҳбатлашдик. У Чилонзорда бир группа ёш рассом ва архитекторлар билан замонавий декоратив санъат руҳида, ортиқча безакларсиз ишланган болалар боғчасини жиҳозлади. Боғчанинг безаклари қизиқарли ва намунали ишланган. Улар мактабгача бўлган муассасаларга оид тематикани акс эттиради. Рассом, бу боғча жамоатчилик асосида безатилган иккинчи объект эканлигини айтди. Тошкентдаги «Москва» кафесининг безаги бу соҳадаги биринчи қадам эди.

Ленинграддаги олий бадиий-саноат билим юртида махсус таълим олган рассом А. Ган ва унинг ўртоқлари Тошкент шароитида ўз малака ва билимларини усталик билан қўлладилар. Лекин бир группа ёш рассомларнинг ташаббуси бошқалар томонидан қўллаб-қувватланмади.

Шаҳарни ободонлаштириш ишини замона талаблари даражасига кўтариш учун бизнингча бир қатор ташкилий масалаларни амалга ошириш керак.

Аввало шаҳарга кўркам тус бериш ишида аниқ система ва умумий бир йўналиш бўлиши керак. Ягона бош план, марказий монументаль — декоратив устахона бўлиши лозим. Ҳозир шаҳарни декоратив безаклар билан безатишни 12 та майда устахона олиб бормоқда. Бу устахоналарда ишларнинг сифати шаҳар безаги умумий ансамблини яхшилаш билан эмас, балки буюртмачининг дидига боғлиқ бўлиб қолаётир. Шаҳар бадиий советининг рейд бригадаси устахоналар ишида жуда кўп сифатсиз, бадиийликдан йироқ бўлган «асар»ларни учратди.

Хўш, бундай аҳволдан қандай қилиб қутилиш мумкин? Шаҳарнинг кўрки санъат талабларига жавоб бериши учун нималар қилиш керак? Бунинг учун, бизнингча, малакали рассомлар ишлайдиган марказлашган монументаль — декоратив устахона керак. Бу устахонанинг ҳамма ишига шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги бадиий архитектура совети раҳбарлик қилиши лозим.

Шунингдек, шаҳарда бадиийликка зид бўлган маҳсулотларнинг тарқатилишига йўл қўймаслик керак. Шаҳарда олиб борилаётган ремонт ва қурилиш ишлари сифатинигина эмас, балки шаҳарнинг бадиий қиёфаси ҳам жамоатчилик назорати остида бўлиши зарур.

О. АПУХТИН.

## ДАМ ОЛИШ УЧУН ПОЛЬШАГА

*Яқинда республикамиз ишлаб чиқариш илғорларидан бир группаси Польша Халқ Республикасига жўнаб кетди. Улар Польшанинг Закопани шаҳридаги «Бристоль» дам олиш уйида 24 кун давомида хордиқ чиқарадилар, республика пойтахти Варшава шаҳрининг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар, жамоат ташкилотлари уюштирган кечаларда Польша меҳнаткашлари вакиллари билан учрашадилар.*

*Ўзбекистон касаба союзлари Совети томонидан берилган арзонлаштирилган путёвка билан Польшага дам олиш учун кетганлар орасида Тошкент тўқимачилик комбинатининг мастери З. Толипов, Тошкент станцияси 2-вагон депоси коммунистик меҳнат сменасининг ишчиси А. Ералиев, Узсовпроф бўлим мудири В. Литвинов ва бошқалар бор.*

*Т. ЗУФАРОВ.*

## САВДО ХИЗМАТИ АКТИВ МУҲОКАМАСИДА

Яқинда пойтахтимизнинг Октябрь райони савдо ходимларининг актив йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари район партия комитетининг секретари В. Дарвиннинг район савдо ташкилотларининг биринчи ярим йилликдаги ишлари ва олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Район савдо ташкилотлари ярим йилликда товар оборот планини ошириб адо этдилар. Харидорларга маданий хизмат кўрсатиш тобора яхшиланмоқда, савдо қилишда янги прогрессив усуллардан кенг фойдаланилаётир.

Докладчи ва музокарада сўзлаган нотиқлар ана шундай ютуқларни қайд қилиш билан бирга район савдо ташкилотларидаги қатор камчилик ва нуқсонларни ҳам очиб ташладилар.

Кадрлар билан ишлаш, уларни танлаб жой-жойига қўйиш эътибордан четда қолмоқда. Савдода прогрессив усулларни кўпроқ жорий қилиш билан етарли даражада шуғулланилмаяпти. Айрим магазинларда совет савдо қоидаларини қўпол равишда бузиш, баъзи умумий овқатланиш тармоқларида таомлар сифатини пастлатиб юбориш каби ҳолларга йўл қўйилмоқда. Савдо ходимларининг малакасини ошириш иши ҳам кўнгилдагидек эмас. Хотин-қизларни савдо ташкилотларига кўпроқ жалб қилишга етарли аҳамият берилмаётир.

Йиғилиш қатнашчилари шунингдек савдо хизматини яхшилашда жамоатчилик ёрдамидан фойдаланиш масаласига жиддий эътибор бердилар. Райондаги савдо қилувчи ташкилотларнинг ишини яхшилашга қаратилган конкрет таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди.

Актив йиғилишида райондаги барча савдо ходимларига қарата мурожаат қабул қилинди.

М. МИРЗАЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

## ЖАҲОН ГИДРОГЕОЛОГЛАРИНИНГ ФОРУМИ

Энг зарур проблема — тупроқнинг шўр босишига қарши курашни ЮНЕСКО табиий ва аниқ фанлар департаментининг директори профессор В. А. Ковда 6 августда Тошкентда очилган қурғоқчилик зоналари гидрогеологиясига бағишланган Халқаро симпозиумда шундай деб айтади.

... Биз инсон фаолиятининг табиатни ўзгартириши ҳақидаги тасаввурга кўникиб қолганмиз. Лекин инсон ўзининг ана шу улуғ вазифасини шараф билан бажармоғи учун табиатни жуда чуқур ўрганиши керак. Офтобда жизғинаги чиқиб ётган ерга об-ҳаёт бағишлашга интилишдан кўра ҳам олижаноброқ меҳнат йўқдек туюлади. Қиёфаси ўзгарган чўлни кишиларга мўл-кўл самара бахш этаётган кўм-кўк гилам билан қопланган ҳолда кўриш нақадар қувончли... Лекин деҳқончилик тарихида кўпгина бошқача саҳифалар бор — йиллар ўтгач, тупроқни оқимтир нарса — туз босиб қолади. Ҳосилдорлик пасайиб, кишилар ана шу пешона тери тўккан ерларини ташлаб кетишга мажбур бўладилар... Шўрҳок худди яра сингари далага зарар келтиради. Фақат фан деҳқон қўлига шўрҳокка қарши курашнинг ишончли қуролини берди. Фан: ер инсонга абадий хизмат қилиши керак! — деб хитоб қилди.

Бутун дунёни тўлқинлантираётган бу проблема олимларнинг Тошкентдаги учрашувида бош тема бўлиб қолди, чунки ер куррасида ўн миллионларча гектар ер суғорилади ёки суғорилиши керак.

Ташкилот комитетининг раиси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ғ. А. Мавлонов симпозиумни очиб, ҳамма қитъалардан Тошкентга келган олимларни ва инженерларни табриклади. Тунис, Франция, Покистон, АҚШ, Исроил, Ҳиндистон, Нидерландия, Венгрия, Ироқ, Бирлашган Араб Республикаси, Сурия, Бразилия, Англия, Чили... Йигирмадан ортиқ чет давлат ва СССРдаги ўн иттифоқчи республика ўз вакилларини Ўзбекистон пойтахтига юбордилар. Бир вақтлар бу ўлка ҳақида гапирганларида уни "суғориладиган деҳқончилик ўлкасигина, дер эдилар, эндиликда бу ерда ерларни ўзлаштириш ва яхшилашнинг энг янги методларини яратаётган ва амалда қўлланаётган олимлар, инженерлар, агрономларнинг катта отряди меҳнат қилмоқда. Бу ерда катта тажриба орттирилган суғориш учун қудратли техника вужудга келтирилган. Шу сабабли, учрашув ташкилотчилари— СССР Фанлар академияси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, шунингдек ЮНЕСКО учрашув учун Тошкентни танлади.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби Москва давлат университетининг профессори О. К. Ланге Ўзбекистонда гидрогеологиянинг барпо этилиши тарихини гапириб берди. Учрашув иштирокчилари, шу жумладан О. К. Лангенинг ўнлаб шогирдлари атоқли олимни қизғин табрикладилар.

— Симпозиум инсонпарварлик мақсадини — дунёдаги ҳамма халқлар фаровонлигини ошириш мақсадини кўзда тутади, — деб таъкидлади ўз нутқида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти С. В. Стародубцев. — Ўзбекистон олимлари бу форумнинг муваффақиятли ўтишига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатишга тайёрдирлар.

Биринчи мажлисда қуйидаги докладлар тингланди: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ғ. А. Мавлонов ва геология-минералогия фанлари кандидати С. Ш. Мирзаевнинг «Ўрта Осиёда суғоришнинг аҳволи ва уни ривожлантириш перспективалари ҳамда ер ости сувларидан фойдаланиш проблемалари», Белоруссия ССР Фанлар академиясининг академиги Г. В. Богомолов ва геология-минералогия фанлари доктори А. И. Силин-Бекчуриннинг (Москва давлат университети) «Ер куррасининг чўл зоналарида отилиб чиқадиган чучук сувнинг вужудга келиши», профессор А. М. Овчинниковнинг (Москва геология-разведка институти) «Қурғоқчилик зоналарида гидрогеохимия картасини тузиш проблемалари», Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Н. А. Кенесариннинг «Ўрта Осиё ва Қозоғистон мисоли асосида СССРнинг қурғоқчилик зоналари шароитида суғоришнинг сизот сувлар режимига таъсири». СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Тупроқшунослик институтининг илмий ходими В. В. Егоровнинг «Қурғоқ чўллар зонасида ерларни ирригация жиҳатидан ўзлаштиришнинг тупроқ-мелиоратив проблемалари, «Озарбайжон ССР Фанлар академияси геология институтининг илмий ходимлари Д. М. Сулаймонов, А. А. Мусаев, М. М. Мамадёровларнинг «Озарбайжоннинг пасттекислик зоналарида суғоришнинг сизот сувлар вужудга келишига таъсири».

Симпозиумнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. Ҳайдаров ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков ҳозир бўлдилар.

Симпозиум программаси бир ҳафтага мўлжалланган ва у 12 августгача давом этади.

А. ЕРШОВ,
Е. ЕФИМОВ.
ЎзТАГ мухбирлари.

ТЕКИНХЎРЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

# БЕШ ПАНЖАНИ ОҒИЗГА ТИҚИБ...

Текин бойлик орттиришга уриниш одамни не кўйларга солмайди дейсиз. Бу йўлга кирган киши инсоф-диёнатни ҳам, ор-номусни ҳам, инсоний қадр-қимматни ҳам унутади. Фақат ўз нафсининг бандаси бўлиб қолади. Ниҳоят мўмай даромад иштиёқида ҳар қандай жиноят ва ҳар қандай пасткашликка қўл уради.

Биз таништирмоқчи бўлган янгийўллик уч корчалон ҳам ана шу тоифадаги кишилардан. Янгийўл шаҳрида қурилиш материаллари заводи ташкил этилгунга қадар унинг ўрнида маиший хизмат кўрсатадиган артель бор эди. Артелнинг раиси Т. Абдураззоқов, раис ўринбосари ва айни вақтда техника бўлимининг бошлиғи Ш. Шобилолов ҳамда бош бухгалтер Г. Андреевларни шаҳар ва район аҳолиси жуда яхши танийди.

Бели оғримай нон еган бу бойваччалар пуллари кўпайгач, ўтирган уйлари торлик қилиб қолди. Данғиллама янги уйларни орзу қилиб қолишди. Енг шимариб ишга тушишди. Кўз очиб юмгунча янги ҳаммомли уйлар ҳам, қимматбаҳо мебеллар ҳам, бошқа орзу-ҳавас безаклари ҳам муҳайё бўлди. Шубҳасиз биргина маош билан бирданига ана шуларни орттириш қийин. Давлат кассасидан ўмариш керак. Ишнинг чуви чиқмаслиги учун эса бирорта йўл топиш лозим. Хўш, булар қандай йўл топишди?..

Ҳалиги биз айтган артель аслида шаҳар ва район меҳнаткашларига маиший хизмат кўрсатишга мўлжалланган эди. Пойафзал, радио приёмник, телевизор ремонт қиладиган устахоналар, тикувчилик цехи, сартарошхона ва фотографиялар очиш кўзда тутилган эди. Лекин бундай қилинмади. «Қуруқ меваларни қайта ишлайдиган»деб аталувчи қандайдир сеҳрли цех очилди. Бу цех атиги тўрт ой умр кўрди, холос. Лекин ана шу қисқа муддат ичида «артель раҳбарлари» фрибгарликда шайтонни ҳам йўлда қолдириб кетишди.

Раис ўз ёнига эпчил, ишбилармонларни йиғди. Булардан бири К. Аджимамудов. Бу муттаҳам илгари ҳам давлат мулкини талагани учун 3 марта судланиб, сўнгги вақтда Фарғона областидан «қуёнъ» бўлиб келган. Уни бирданига тўртта лавозимга миндиришди. Қуруқ мева тайёрловчи ҳам шу, экспедитор ҳам шу, омбор мудири ҳам шу, цех устаси ҳам шу, қўйингчи, «хўжайинлар»га топган-тутганини ташувчи ҳам шу. «Қуруқ мевалар бўйича мутахассис» деб Г. Авезбакиев деган учарни ҳам топиб келишди. У Аджимамудовнинг ўнг қўли бўлиб, энг нозик «операция»ларни бажара бошлади. Авезбакиев бўлса, артелдан ҳақ «олмас» эди. Унга экспедитор Аджимамудов «ўз ёни»дан ойига 100 сўмдан маош тўлаб турди. Бу икки оғайнига қуруқ мева тайёрлаш учун артель кассасидан 4,5 минг сўмдан тортиб 10 минг сўмгача пул тўлаб туришди. Олинган аванс пуллар 50 минг сўмга етганига қадар булардан ҳеч қандай ҳисоб-китоб талаб қилинмади. Ана шу йўл билан 33 та касса ордери орқали 205 минг 903 сўм 70 тийин миқдорида пул олишди.

Ўндан тўққизни урадиган бу қаллоблар паст навли арзон қуруқ меваларни гонналаб сотиб олиб. компотбоп деб ортиқча нархда Россиянинг турли шаҳарларига юборишиб турди. Ҳисоб-китобга келганда эса сарфланган пул икки баравар кўрсатилиб ҳужжат тўғриланди. Кассадан олинган аванс пулларни баравар-лаштириш учун эса хилма-хил қалбаки актлар тузилди. Яъни арзон баҳода сотиб олинган қуруқ мевалар аъло навли, юқори баҳода деб расмийлаштирилди.

План бўлимининг бошлиғи В. Чернишева жиноятчиларга қўл келди. У мевалардан тайёрланган компотбоп аралашмага энг қимматли мевалар қўшилган деб қалбаки калькуляция тайёрлаб бериб турди. Фойда эса ўртада арра қилинабошланди. Ана шу йўл билан артель раҳбарлари 61 минг 654 сўм 98 тийин пулни енг ичида ўзаро бўлишиб олишди.

Артель раҳбарлари Абдураззоқов, Шобилолов, Андреев ва бош бухгалтер ўринбосари Тюменцевалар ўз қилмишларининг фош бўлишидан қўрқиб бутун бошли бу цехнинг борлигини молия бўлими ва бошқа юқори органлардан яшириб келишди. Самарқанд кўчасидаги 333-уйда жойлашган бу цех бир тўда жиноятчиларнинг шахсий корхонасига айланиб қолди.

Биз юқоридаги фрибгарларнинг куракда турмайдиган қилмишлари ҳақида батафсил ёзиб ўтирмаймиз. Меҳнатсиз топилган пуллар туфайли бойиб кетган бу текинтомоқларнинг уй шароитлари билан танишиб қўйламиз.

Артель раиси Абдураззоқов ойига 100 сўмдан маош олган, рўзғори катта, хотини ишламайди, 8 фарзанди бор. Ойнаванд айвонли, душ ва ҳаммомли данғиллама ҳовли, қўш уйли алоҳида меҳмонхона, қимматбаҳо гардероб, ёнғоқ ёғочидан ишланган сервант, духоба қопланган диван, холодильник, телевизор, стол ва стуллар қайси пулларга сотиб олинганини айтиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Бошқа жиноятчиларнинг уй-анжомлари ҳам худди ана шундай. Ҳаммасида данғиллама иморат. Аджимамудовнинг ҳовлиси рўзғор буюмлари билан 19 минг сўм, Авезбакиевники 15 минг сўм ҳамда Андреевнинг жойи 10 минг сўмга баҳоланди.

Давлат ва халқ мулкига хиёнат қилиб беш панжасини оғзига тиққан бу текинхўрларнинг барча кирдикорлари фош қилинди. Улар устидан олиб борилган терговтамом бўлди. Яқинда жиноятчилар қилмишлари учун суд олдида жавоб беришади.

М. АВИЗОВ.
Янгийўл район прокурорининг ёрдамчиси.
Б. МИРЗААҲМЕДОВ.
штатсиз мухбир.

## ҲАВАСКОРЛАР УЧУН

Яқинда Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти бадиий ҳаваскорлик тўгараклари учун республика халқ ижоди уйи томонидан нашрга тайёрланган «Ҳаваскорлар саҳнаси» номли тўпламнинг бешинчи сонини босмадан чиқарди. Бу китоб икки қисмдан иборат бўлиб, унинг биринчи қисмида А. Турдиевнинг «Тўзон», С. Юнусов ва Ғ. Жаҳонгировнинг «Эски одат», Я. Қурбоновнинг «Нохуш чойхона». С. Михалковнинг «Еттинчи учрашув» номли бир пардали пьесалари ҳамда А. Муҳиддиннинг «Тўғри савол», И. Хўжамуҳамедовнинг «Ўсалвойнинг сири очилди» номли интермедиялари бор.

Китобнинг иккинчи қисмида эса Зоҳир шоир Қўчқор ўғли, Баҳриддин Насриддинов, Маҳмуд Раҳмонларнинг шеърлари, ўзбек совет композиторлари яратган янги қўшиқ ва куйлардан намуналар берилган.

«Ҳаваскорлар саҳнаси» номли тўпламнинг бешинчи сонида босилган асарлар республикамиз бадиий-ҳаваскорлик тўгараклари репертуарлари учун алоҳида аҳамиятга эгадир.

«Суғоришнинг иккинчи бор шўрланиш процессига таъсири, химиявий состав ва ер сувлари режими» проблемасига бағишланган халқаро симпозиум. Суратда: халқаро симпозиум қатнашчилари Аҳмаджон Пўлатов (Тошкент), Чанду Аби-Чандани (Ҳиндистон), Аббос Багдади (Ироқ) ва Носир Аҳмад (Афғонистон) ўртоқлар.

В. Кожевников фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

## ТЕЛЕВИЗОР

8 АВГУСТДА

Ўзбек тилида: 18.30 — **Биз қандай дам оламиз** (мактаб ўқувчилари учун). 18.45— **Телевизион янгиликлар**, 19.00 — **Ойбекнинг Болалик повестидан парчалар**, 19.45 — **Концерт** (камер куйларидан).

Рус тилида: 20.05 — **Суоми ерларида учрашув** (ҳужжатли фильм), 20.25 — **Халқаро кундалик**, 20.55 — **Милтиқ ва каптарлар** номли венгер бадиий фильми, 22.20 — **Телевизион янгиликлар.**

## ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино), — 8/VIII да **Тобутдан товуш**, 9/VIII да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино), — 8/VIII да **Тошболта ошиқ**, 9/VIII да **Уч баҳодир.**

## КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

**Мишка, Серёга ва мен** — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 ва кеч 9-45 минутда), НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, кеч 5 ва 8 яримда).

**Етти ака-укага етти келин** — «ВАТАН», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 8 дан).

**Уйлар** — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

**Сўнгги вазифа** — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

**Шу тунда** — «ИСКРА» (кеч соат 7 яримгача), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Сеанслар кеч соат 9 ва 10-40 минутда).

**Рақс оламида** — «ВАТАН», НАВОИЙ номли.

**Қувноқ ҳангомалар** — «ТЕЛЬМАН» номли, «ПОБЕДА».

**Шу тунда** — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.

**Етти ака-укага етти келин** — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 10-45 минутда).

**Макр ва муҳаббат** — КАФАНОВ номли (кеч соат 10 яримда).

**Биринчи учрашув** —ПУШКИН номли.

**Мишка, Серёга ва мен** — «УДАРНИК».


ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!
РСФСР Савдо министрлигининг

**„Посилторг“ Новосибирск базаси**

ЯККА ЗАКАЗЛАРГА МУВОФИҚ ПОЧТА ОРҚАЛИ

ПЛАШЧЛАР ЮБОРАДИ

Штапель саржасидан тикилган

**хотин-қизлар плашчи**

Резинланган, бир бортли, ёқали, поясли, чўнтаги ичкаридан ёки ташқаридан ўрнатилган, қора кўк рангли.

Размерлари: 48 (бўйи 4-5)— 50 (бўйи 1-5) — нархи 25 сўм 27 тийиндан 35 сўм 37 тийингача;

52 дан (бўйи 2-5) 56 гача (бўйи 3-5) — 29 сўм 07 тийиндан 36 сўм 37 тийингача.

Штапель саржасидан тикилган

***ЭРКАКЛАР ПЛАШЧИ***

Резинланган, бир бортли, реглан енгли, чўнтаги ичкаридан ўрнатилган, қора кўк рангли.

Размерлари: 44 (бўйи 1-3)— 46 (бўйи 1-4) — нархи 30 сўм 50 тийиндан 32 сўм 76 тийингача;

48 (бўйи 1-5) — 50 (бўйи 2-5) — 31 сўм 16 тийиндан 34 сўм 06 тийингача;

52 дан (бўйи 2-5) 56 гача (бўйи 3-5) — 32 сўм 66 тийиндан 35 сўм 76 тийингача.

Бу нархлар почта харажатлари билан кўрсатилган.

Базада бошқа товарлар ҳам бордир. Бу товарлар «Посилторг»нинг почта орқали юбориладиган товарлар прейскурантида кўрсатилган бўлиб, уни ҳар бир почта бўлимидан олиб кўриш мумкин.

Заказ ва пулни қуйидаги адресга юборинг: Новосибирск шаҳар, Степан Разин кўчаси, 52-уй, «Посилторг» базаси.



«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газета редакциясига малакали машинистка

*керак*

Мурожаат учун адрес: «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. 4-қават, 99-хона. Секретариатга учрашилсин. Телефон— 34808.



Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари— 25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалиги ва маҳаллий хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, савдо ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р — 02251. Нашр. Г. 1652.